

10 OBSERVANT

CvB-voorzitter Vredevoogd in U-raad: 'Die les is geleerd'

COLLEGE OVERLEGDE NIET GENOEG MET FACULTEITEN

Het college van bestuur had zich er beter van moeten vergewissen of de voorstellen voor de onderzoeksinstituten bij economie (MARC) en geneeskunde (Biomaterialen) voldoende facultaire steun genoten. De subsidie-aanvragen bij de provincie dreigen anders op losse schroeven te komen, waarschuwde de universiteitsraad tijdens zijn jongste vergadering.

Op de agenda stonden de perikelen rond de aanvragen voor PNL-stimuleringsgelden. Vooral het accountancy-instituut MARC ontbeert tot op heden onduidelijke dubbelzinnige facultaire steun, terwijl ook het biomaterialeninstituut zich vooralsnog niet in grote populariteit kan verheugen in de zo zwaar door reorganisatieproblemen geteisterde medische faculteit. Collegevoorzitter Vredevoogd verklaarde het niet tot zijn taak te rekenen om te controleren of een voorstel uit een faculteit daar wel voldoende draagvlak bezit. Dat is een taak voor het facultaire bestuur, vond hij, en met de decaan van economie was immers overleg gepleegd. Niettemin gaf hij toe dat er deze keer het een en ander mis was gelopen en dat hij er bij een volgende gelegenheid goed aan zou doen zelf te onderzoeken of een faculteit een bepaald initiatief ook daadwerkelijk ondersteunt. "Die les is geleerd", gaf hij te kennen.

Minder toegeeflijk was hij waar het de uitdrukkelijke wens van de U-raad betrof om in een vroeg stadium mee te beslissen over dit soort belangrijke plannen tot uitbouw van de instelling. Vredevoogd achtte de afhandeling van dit soort zaken bij uitstek een taak van het college; naderhand zou dan de raad ingelicht worden.

De raad besloot niettemin "om de schade naar buiten te beperken" het college deze keer bestuurlijk te 'dekken' en verklaarde de subsidie-aanvragen voor deze instituten gezien hun belang voor de RL, te ondersteunen.

Inmiddels heeft afgelopen dinsdagmiddag het vakgroepsbestuur van bedrijfseconomie zich opnieuw gebogen over de plannen van prof. J. van de Poel voor de oprichting van het MARC. Vorige maand was er in een 'opinerende bespreking' zware kritiek op het plan geuit, deze keer had de besluitvorming plaats moeten vinden. Zover is het echter nog niet gekomen. Het vakgroepsbestuur heeft niet besloten tot een definitieve afwijzing van het voorstel, maar geeft evenmin het groene licht. Duidelijk is dat het voorstel in zijn huidige vorm nog steeds onvoldoende steun vindt. Wel bestaat er bij de vakgroep begrip voor de wens van de betrokken sectie (berichtgeving en accountancy) om het onderzoek beter van de grond te krijgen. Mede daarvoor was MARC door de initiatiefnemers bedoeld. Men heeft in ieder geval "de vaste wil om eruit te komen", laten vakgroepsleden weten.

Wammes Bos

Faculteitsraad veegt reorganisatieplan geneeskunde van tafel

Tijdens een zeer korte vergadering heeft de raad van de medische faculteit het reorganisatieplan van het bestuur naar de prullenbak verwezen. Op voorstel van het raadslid prof. J. de Haan werd een commissie geformeerd die een nieuw rapport zal moeten produceren dat beter onderbouwd is. De twee aanwezige leden van het faculteitsbestuur gingen zonder slag of stoot accoord met het voorstel. Enkele dagen daarvoor had ook het college van bestuur reeds de staf gebroken over het rapport. Het wenst de faculteit niet de gevraagde lening te verstrekken zolang het reorganisatieplan niet duidelijker zicht biedt op besparingen in het komende jaar. Voor 1990 prijkt er bij ongewijzigd beleid een gat op de begroting van bijna 3,5 miljoen.

"Op de publieke tribune vindt men dat het bestuur een pak slaag heeft gehad, maar ik zie dat anders", verklaarde een montere decaan Sturmans na een korte schorsing tijdens de beraadslagingen over het voorstel van De Haan. Toen al was duidelijk dat dit brede steun in de raad zou ontvangen en dat het bestuursplan dus van tafel moest. Sturmans deed geen moeite om dat alsnog te verdedigen; in plaats daarvan verklaarde hij geen moeite te hebben met de instelling van een commissie die een nieuw beleidsplan moet gaan maken in nauwe samenspraak met het academisch ziekenhuis. En aldus geschiedde: de commissie werd (vervolg op pagina 4)

niet dat het functioneren van de onderwijsgroepen zal verbeteren door de verplichte honderdprocent-aanwezigheid. Terwijl tweederde van alle studenten zo'n verbetering wel noodzakelijk acht. Vooral derde- en vierdejaars studenten zijn kennelijk ontevreden over hun onderwijsgroepen. De onderwijsgroep kan volgens hen meerwaarde krijgen door het toewijzen van inhoudsdeskundige tutores.

Studenten van de medische faculteit hebben inmiddels op een ludieke wijze blijk van hun ongenoegen over de nieuwe maatregel. Naar schatting tachtig procent van hen liet zich in eenzelfde onderwijsgroep afwezig registreren. Het is nog niet bekend of al deze studenten een essay moeten schrijven. Als dat inderdaad moet, zal meteen duidelijk worden of de maatregel in al zijn facetten uitvoerbaar is. Het gerucht deed de ronde dat de Examencommissie de ludieke actie als zodanig zou beoordelen en geen essays zou uitvaardigen. Een definitief besluit hierover neemt de Examencommissie in haar vergadering van maandag 6 november. Over drie weken organiseren NSEM en Reflex een forumdiscussie over de honderd-procent-regeling, waaraan ook facultaire bestuurders zullen deelnemen.

Marc Bonten

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Tiende jaargang, nummer 10, 2 november 1989

Inhoud

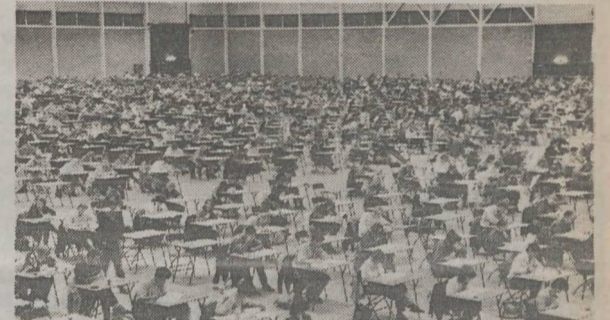
Pagina 3

Internationalisering

De universiteitsraad zit niet te wachten op een vage nota over internationalisering. Het stuk waarin het college zijn visie op dit onderwerp uit de doeken doet, werd onder andere onevenwichtig, onduidelijk en onvolledig genoemd. Er moet daarom een nieuwe versie worden geproduceerd, waarin met name de financiële onderbouwing van een en ander aandacht behoort te krijgen.

Pagina 5

600 maal juist/onjuist

Bijna vijftienhonderd studenten van de faculteit der gezondheidswetenschappen maakten vorige week vrijdag in het MECC kennis met de nieuwe voortgangstoets. Ze kregen zes uur de tijd om zeshonderd vragen over hun vakgebied te beantwoorden. Na afloop mochten ze niet meteen naar huis; eerst moesten er nog een vragenlijst over de kwaliteit van de toets worden ingevuld.

Pagina 7

Sportief

Maastrichtse studenten zijn sportiever dan we altijd vermoeden. Vierendertig procent van alle studenten aan deze universiteit koopt een sportkaart en maakt gebruik van de faciliteiten van het bureau Lichamelijke Vorming en Sport. En de rest kan misschien door extra activiteiten nog van de sportclub thuis naar de sporthal op Randwijk gelokt worden. Plannen zijn er nog genoeg, ook voor de universitaire medewerkers, die weleens belangstelling zouden kunnen hebben voor bedrijfsfitness.

Pagina 12

Proost

Maastricht zou zijn Bourgondische faam eigenlijk meer aan de productie dan aan de consumptie van wijn moeten danken. Want al vanaf de Romeinse tijd wordt er in de stad wijn verbouwd. Maar vooral aan het christendom danken we een flinke bloeiperiode in de wijncultuur, want Gods bloed verandert immers geregeld in wijn. Toen na zestienhonderd de wijngaarden verdwenen -onder andere door klimatologische veranderingen- bleef Maastricht een centrum van wijnopslag en -handel. En sinds de jaren zeventig worden er op de Sint Pietersberg zelfs weer wijnranken gekweekt.

Medische studenten willen 80%-regeling

Bijna geen enkele student vindt dat er een aanwezigheidsverplichting voor onderwijsgroepen van honderd procent moet zijn. Dat blijkt uit een enquête die de studentenvakbond NSEM en de medische faculteitsvereniging Reflex hielden onder de geneeskundestudenten.

Uit de enquête komt naar voren dat de studenten een aanwezigheidsverplichting van tachtig procent redelijk vinden. Een meerderheid van de studenten vindt ook dat het bezoek aan de onderwijsgroepen geregistreerd moet worden.

De faculteitsraad van de medische faculteit besloot deze zomer dat studenten dit studiejaar elke onderwijsgroep moeten bijwonen. De tutores werden belast met de registratie. Zowel bij medewerkers als studenten stuitte de nieuwe regeling op tegenstand. Aan de enquête van NSEM en Reflex werd deelgenomen door vijfhonderd studenten (bijna tachtig procent) van de eerste vier studie jaren.

Helemaal oneens met de facultaire bestuurders zijn de meeste studenten het niet. Zo vindt zestig procent dat studen-

ten in principe aanwezig moeten zijn bij de onderwijsgroepen. Vooral eerstejaars zijn die mening toegedaan. Meer dan tweederde van de studenten meent óók dat het onderwijsgroepsbezoek geregistreerd moet worden. Toch vindt slechts vier procent van de studenten dat alle onderwijsgroepen bezocht moeten worden. De meerderheid -zeventig procent- vindt dat een aanwezigheidsverplichting moet gelden voor tachtig procent van de onderwijsgroepen. Bij ziekte of 'persoonlijke omstandigheden' moet het mogelijk zijn om een bijeenkomst te laten schieten. Nu moet afwezigheid schriftelijk gemeld worden, waarna een commissie beoordeelt of er sprake is van overmacht.

Volgens de regeling, zoals die vanaf 1 september geldt, is de sanctie bij afwezigheid het schrijven van een essay. De omvang van dat essay is afhankelijk van het aantal gemiste onderwijsgroepen. De helft van de studenten vindt dit een goede maatregel ter compensatie van gemiste onderwijsgroepen.

Meer dan de helft van de studenten meent

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal één kantje A4 hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen

Veiligheidspreventie

Afgelopen donderdag 26 oktober kwam ik om 17.15 uur vast te zitten in de lift van de Nieuwenhof. Nadat ik via de daarin aanwezige telefoon de centrale en middels hen de avondportier van de Nieuwenhof gemaalmeerd had, heb ik nog anderhalf uur moeten wachten, eer de storingsmonteur van de RL mij kwam bevrijden uit mijn benarde positie. Ik vind dit ronduit schandalig! In de toekomst bel ik dus meteen 06-11 of "Overtoom Den Dolder".

Maar even serieus: Mensen met hartklachten en/of claustrofobie adviseer ik om na 16.30 uur dan ook maar niet meer de lift te nemen. Overtuig U - ook tijdens kantooruren - in ieder geval eerst of de daarin aanwezige telefoon het doet, en of er aangegeven staat welke telefoonnummers U in geval van nood kunt bellen. Het kan immers enige tijd duren, voordat er een monteur komt aanzetten, als U hem al vanuit de lift kunt (laten) waarschuwen!

Peter van den Hove, Bibliotheek.

ASSISTENTEN IN OPLEIDING (AIO'S) ECONOMIE

Bij de faculteit der Economische Wetenschappen van de Katholieke Universiteit Brabant is plaats voor een aantal Assistenten in Opleiding. Ter vervulling van deze plaatsen worden meerdere selectierondes georganiseerd. De eerstvolgende vindt plaats eind november a.s. De daaropvolgende rondes vinden plaats in februari, april en juni 1990.

De belangrijkste taak van de AIO is het verrichten van wetenschappelijk onderzoek. Concreet wordt van hem/haar verwacht dat hij/zij gedurende de vier jaar van het dienstverband een proefschrift afrondt. Teneinde de voortgang van het promotie-onderzoek te garanderen is een intensieve coaching door deskundige begeleiders geregeld.

De AIO ontvangt niet alleen begeleiding bij het schrijven van het proefschrift: er wordt voor elke AIO in overleg een beknopt studieprogramma opgesteld met als doel een goede kennis van het vakgebied, zowel in de breedte als in de diepte, te garanderen. Voor de arbeidsperspectieven van de gepromoveerde AIO is dit van bijzonder belang.

Ingevolge de wettelijke regeling van de tweede-fase-onderzoekersopleiding kan de AIO worden gevraagd tot een maximum van 25% van de werktijd assistentie te verlenen bij onderwijs of onderzoek van anderen.

Binnen de faculteit der Economische Wetenschappen zijn voor de vakgroepen Sociale Economie I, Sociale Economie II, Bedrijfseconomie, Fiscale Economie, Econometrie en Bestuurlijke Informatiekunde en Accountancy tientallen onderzoeksprojecten geformuleerd, die geschikt zijn als dissertatie-onderwerp. Dit geldt evenzeer voor het Centre for Economic Research: een onderzoeksinstituut binnen de faculteit waar geavanceerd onderzoek van internationale betekenis wordt gedaan. Het CentER wordt dan ook frequent bezocht door top-onderzoekers, veelal hoogleraren verbonden aan buitenlandse instellingen. Vanzelfsprekend heeft dit een positief effect op onderzoek en onderwijs dat door de vakgroepen wordt verricht.

Geïnteresseerden kunnen voor één of meer van deze projecten solliciteren, dan wel zelf een project formuleren en dit in de sollicitatiebrief vermelden. Nadere informatie over de projecten en over de structuur van de tweede-fase-onderzoekersopleiding voor AIO's wordt gegeven in een

VOORLICHTINGSBROCHURE
welke op aanvraag beschikbaar is.

Degenen die de voorlichtingsbrochure willen ontvangen, worden verzocht zich te wenden tot mevrouw C. Onverwagt, Bureau Faculteit der Economische Wetenschappen, KUB, Postbus 90153, 5000 LE Tilburg, telefoon (013)662420. Uiteraard kan ook direct worden gesolliciteerd. Sollicitatiebrieven verwachten wij uiterlijk 23 november.

De rechtspositie van de AIO is gelijk aan die van een lid van het wetenschappelijk personeel in tijdelijke dienst. Hij of zij geniet de gebruikelijke faciliteiten die worden aangeboden aan andere leden van het wetenschappelijk personeel.

Aanstelling geschiedt gedurende vier jaar voltijds, of gedurende vijf jaar voor 8/10 van de werktijd. Salariëring is gebaseerd op ministeriële richtlijnen en bedraagt fl. 1.778,- in het eerste aanstellingsjaar tot fl. 3.168,- in het laatste aanstellingsjaar (bij voltijdse aanstelling).

paartjes

Paartjes alleen schriftelijk inleveren bij de redactie. Niet-commerciële Paartjes zijn gratis voor studenten en medewerkers. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 2,50 per regel (32 lettertekens).

Woensdag 8 november organiseert het SIB een werkgroeprepresentatie in het Kruithuis. Aanvang: 20.00 uur.

Attentie ESBE&F-virus! De ESBE&F zal de nieuwste Benny Neyman-elpee "Tussen rood en smaragd" geen geweld aan doen. Wij houden immers van mooie muziek. En psalm 169 bestaat niet. Laat ons verder met rust!

Jes en Jolle, laat je niet dollen. Jullie staan weer gigantisch voor lul. Ma Flodder.

Na 5 jaar studie je beurs omlaag. De regering is akkoord, jij ook? (NSEM).

Wie heeft mijn bril gevonden? (blauw montuur). Bel: 0932-11722856 voor 25,- beloning.

T.K. Apart. M'richt (Belfort): hal, 2 slp.k., moderne badk. + wc, luxe keuken + bijk., ruime woonk. (40 m²), vrij uitz., 2 balk. berging, garage, fl. 115.00 k.k. Inl.: 043-437350 bgg 622904.

T.K. racefiets Koga-Miyata, framnr. 56, prijs in overleg. Paul Heynen, tel.: 043-252689.

Wilt U kennis maken met mineralen in Thermea? Bel dan met 887380 en vraag naar Ap Laterkorn.

Ben jij internationaal georiënteerd en op zoek naar een studentenvereniging die meer biedt dan bier alleen, neem dan contact op met SIB. Tel. 255672 (Veronique).

Jelle en Jos. De fuchsmajoren zijn diep teleurgesteld.

Wist U dat de kroegtijger woensdag, na de bloktoets, al om 21.00 uur boven de gootsteen hing? Doopey.

Wil MSRV Sauris de a.s. ALV verplaatsen i.v.m. Nederland-Finland. Het tegenbestuur.

Compl. babykamer (wit), i.g.st., bedje (+ hemeltje), commode, hangkastje, legplankenkastje, open element met legplanken, 2 ladenkastjes (3 laden elk), deken/schoenenkastje, staand kapstokje en hanglamp. Vraagprijs 750,-. Badje (wit) op statief + bijbehorende luieremmer 35,-. Inl. (na 18.00 uur): 04406-41749.

Gratis op te halen: bruin gespikkeld VLOERKLEED 3,80 x 8,70 m. Hans, bel 888208 of 621029.

Pucky driewieler met kiepbak. I.z.g.st. 50-kleur geel. Oilily-tuinbroek. Paars/rose/rood. Mt 104 (3-4 jr), 40.0. Elefantenkinderschoentjes. Bruin. Maat 20. Nieuw 25,-. Na 20.00 uur. tel. 04493-3195. J. Creemers.

Te huur gevraagd met spoed klein ouder huisje met grotere tuin, ook in België. Afz. Huub Canisius, P. Debeyeplein 1, 6229 HA Maastricht. 043-882345.

Doopey, bedankt voor het naar huis slepen. Gaan we weer eens beesten? Kroegtijger.

Pol, wat een strop met je hutspot. Je lol is nu wed ik wel op? Mirage.

Schuiven en laten schuiven. Onder dat motto start binnenkort in Den Haag een cursus fröbelen op HBO-niveau. Aanmelden bij Martin via Fortuna.

Privatisering van de leningen. Je eigen privé-hypotheek zonder onderpand.

Adrianus: flink zo doorgaan met die fantastische humor, maak je vrienden mee. Ma Flodder.

Het "dispuut table ronde" is eindelijk opgericht!

In onderhuur van 1 jan. tot 1 mei een ruim eenpersoons-appartement, vlakbij het station. 400,- p.m. Tel. Mares 043-635657.

Te koop "Psychologie" van Holzhauer, 1 jaar oud. 50,- Roy, tel. 043-250968.

Te koop, Kappa tennisschoenen mt. 42, z.g.n. 30,-. Autom. autorolgordel 40,-. Hoogpolig zuiver wollen vloerkleed, rood gemêleerd 2-2.5 m, 250,-. tel. 617141 na 18.00 uur.

16 nov., kom je ook op ons feestje? Dominikanerkerk met optreden van The Run. T.s.g. 51'45'.

Te koop antieke hang-legkast (oud Limburgs, donker eiken), prijs 1.500,-. tel 614000 na 19.00 uur.

T.k.a. elastische skibroek, blauw, mt 38, 25,-. Skischoenen Nordica, grijs, mt 40, 75,-. Te bekijken of te informeren bij Cristianne Schreuder, ts. 53, kamer 3090, tel. 838.

Te koop: VW-bus, bj. 1972, ingericht als camper. T.e.a.b. Info: 299773.

ESBE&F-leden, maak U gereed voor de Benny-bingo. Nadere info volgt.

Fantastische Olivetti elektrische kantoortypemachine voor redelijke prijs. Meendaal 124A, Maastricht (de Heeg).

1e jaars studente zoekt kamer (min. 3.5 - 3.5 m) in studentenhuis in Maastricht. Weet je iets, bel dan Ingelise, tel: 043-214070.

T.K. elektrische gitaar. Merk: Aria. Vraagprijs: 300,-. Tel. 043-622380 (vragen naar Werend).

Ben jij internationaal georiënteerd en op zoek naar een studentenvereniging die meer biedt dan bier alleen, neem dan contact op met SIB. Tel. 255672 (Veronique).

T.k. gevraagd Disc Drive C64. Tel. 045-714645. Vragen naar Bart.

Eerstejaars geneeskunde studente zoekt kamer, in of nabij centrum, in studentenhuis, max. 350,-. Bel Sabina 043-647566.

Vanaf maandag 30 oktober kunnen alle EFM-leden de sticker voor hun collegekaart komen ophalen op de EFM-kamer (K0085). Ophalen iedere dag tussen 13.00 en 13.30 uur vanaf 30-10-89 t/m 10-11-89. Het 500e lid krijgt een verenigingsstui gratis. Deze mededeling geldt voor alle ondervereinigingen.

T.k. skibroek mt 38 (grijs), skischoenen mt 39 (Nordica), skischoenen mt 38 (Salomon: SX31, inhoudsmt 310). bel 213262, Marieke).

Voor de fijnproevers, malse konijnenboutjes te bevragen bij Jelle (618524) en Jos (637817).

Te huur: voor kortere of langere tijd ons huis in de Algarve (Portugal) tot 1 juni 1990, voorzien van alle comfort, volop gelegenheid om te golven. Inl. 01711-11577, liefst vóór 10.00 uur 's ochtends.

T.K. kleurent. v. Toshiba (2 jaar oud), koelkast met vriesvak, tapijt (beige) 5 x 4m, elektr. fornuis, plastic rolgordijn (rood), luxaflex, tapijten (licht beige) 3.5 x 3m, 4.20 x 3m. Gordijnen (2 st.) 3 x 2.30 m. Bellen: 043-255160.

KUNSTUTLEEN Elke donderdag van 17-20 uur of na tel. afspraak. Atelier Fransz Witte, Volderstraat 55, Meerssen. 043-643435.

Drie maanden America!!! 9 weken werken in zomerkamp + 1 tot 6 weken vrij rondreizen. Incl. retourvlucht, visum, verzekering, zakgeld (\$150-\$450). Kosten 400,-. Eisen 18-35 jaar, engels spreken.

beschikbaar juni t/m aug./sept. Info: T.A. Camp America, tel. 04780-88074. Postbus 107, 5800 AC Venray.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen naar 04409-2324. Kosten 62,50 in Maastricht of omgeving.

Voor en door studenten; Sociëteit Xaviera voor alle feesten (50-150 pers.). Tel. 211400, Michiel.

STUDENTEN OPGELET. Zoek je een perfecte parttime bijverdienste met een mogelijke verdienste van 100,- per dag. Bel dan MACO-PROMOTIONS (03469-1967) tussen 19.00-21.00 uur.

Skiers ...! Doe mee aan de Nederl. Universitaire Ski-Kampioenschappen voor beginners/gevorderden van 26/1-04/2 in het Franse Villard-de-Lans. Deeln., bus, app., skipas (130 km piste) 520,-. Inschrijven? Na 18.00: 013-674951 (Sven/Paul/René) 013-674952 (Astrid).

Wie heeft afgelopen weekend 'Wish you were here' op video opgenomen en wil hem een avond uitlenen? Heb ernstig verzuim goed te maken. Tel. (88)7174.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Bouillonstraat 3 (kamer 0.006)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon: 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Erik de Graaff (secretaris)
Ton Hamelers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Ad van Iterson

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hamelers
Evelyn de Leeuw

Redactie-assistente
Marlies In de Braekt

Foto's
Franco Gori

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Eldes Offset Heerlen

Advertenties
Tarieven en reserveringen bij de redactie, telefoon 043-887174.

Mededelingen
Mededelingen voor de Bulletin-pagina's doorgegeven aan Noortje van Putte, dienst Voorlichting. Telefoon: (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,00 per jaar.

Hoger Onderwijs Persburo
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Hoger Onderwijs Persburo (HOP), samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Folia (Universiteit van Amsterdam), Mare (Leiden), Unifers (Tilburg), Delta (Delft), KU-Nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitsblad Twente, Universiteitskrant Groningen en Cursor (Eindhoven).

HOP-correspondent: Jos Dohmen.

UNIVERSITEITSRAAD KRAAKT NOTA INTERNATIONALISERING

Onevenwichtig, onduidelijk, onvolledig. Dat zijn een paar van de kwalificaties die de universiteitsraad over had voor het lang verwachte beleidsstuk waarin het college van bestuur zijn visie op de internationalisering van deze universiteit uit de doeken zou doen. De nota, en daarom dus ook de kritiek erop, is vooral belangrijk omdat de RL zich juist op het gebied van de internationalisering van onderwijs (en in mindere mate onderzoek) van de zusterinstellingen zou dienen te onderscheiden. Het college heeft toegezegd een verbeterde nota te zullen aanbieden als ook de reacties van de faculteiten en de diensten binnen zijn.

Ogenschijnlijk ging het gemoedelijk toe in de jongste vergadering van de universiteitsraad bij de bespreking van de internationaliseringsnota. Een echt debat werd niet gevoerd, en van vuurwerk was al helemaal geen sprake. Een beter bewijs van de stelling dat schijn bedriegt lijkt echter nauwelijks denkbaar; ter tafel lag namelijk niet alleen de collegenota, maar ook de reactie van de verschillende voorbereidende U-raadscommissies. Daarin had zich al het venijn opgehoopt dat men had kunnen verzinnen, en dat hoefde niet opnieuw gespuid te worden. Belangrijkste kritiekpunt: de nota geeft niet wat zij zegt te geven, namelijk een kader voor het te voeren beleid, een helder overzicht van de mogelijkheden en van gevraagde keuzes.

Vandaar dat de U-raad zelf maar een overzichtelijke formuleerde van de eisen die aan een dergelijke nota gesteld moeten worden: eerst een schets van de uitgangspunten, doelstellingen en huidige activiteiten op het terrein van de internationalisering; daarna het gewenste beleid, voorzien van concrete aanwijzingen over de rol van de faculteiten en de diensten in het geheel en over de manier waarop een ander gecoördineerd en gefinancierd zal worden. Op al deze punten schiet de nota volgens de raad tekort: als het er al in staat, dan toch in ieder geval onduidelijk.

Collegevoorzitter Vredevoogd erkende de vaagheden van de nota. Vooral de twee centrale beleidslijnen waren ongelukkig geformuleerd, zo gaf hij toe. Maar achter die ingewikkelde passages over internationalisering 'in de breedte' en 'in de diepte' moest gewoon gelezen worden dat vooral het onderwijs (breedte) internationaler moet worden, terwijl het onderzoek (diepte) dat per definitie al is en zich bovendien minder goed leent voor gerichte stimulering. Tevreden constateerde Vredevoogd vervolgens dat de raad het in ieder geval eens was met de keuze voor het onderwijs als prioriteit. Dat daarbinnen het talenonderwijs absolute voorrang zou moeten hebben werd vanuit de raad echter weer bestreden: talenonderwijs is belangrijk maar secundair. Eerst dienen de studieprogramma's een internationaler oriëntatie te krijgen en zal er meer aandacht aan uitwisseling van studenten en docenten gegeven moeten worden.

Voorzover die vooral gericht is op de instellingen in Aken en Luik (op het terrein van de studierichting internationaal management wordt er al samengewerkt) waarschuwde de raad voor een mogelijke perspectivische vertekening. Omdat het hier om het buitenland gaat lijkt het of de RL veel aan internationalisering doet, maar in feite is het niet meer dan regionalisering; beide steden liggen immers onder handbereik. Vrede-

voogd hield vast aan de zienswijze dat de RL vanwege haar ligging hier een 'comparatief voordeel' heeft boven de instellingen in de rest van het land, maar erkende dat gewaakt moet worden voor provincialisme.

Dat bepaalde onderwerpen niet of nauwelijks aan de orde komen in de nota bleek de raad nogal in het verkeerde keelgat geschoten te zijn. Het ontbreken van een uitgewerkte financiële paragraaf bijvoorbeeld, zodat volstrekt onduidelijk is wat de verschillende plannen kosten en waar dat geld vandaan moet komen. Maar de collegevoorzitter wist die kritiek nog wel te pareren met het argument dat zoiets ook helemaal niet thuishoort in een beleidsnota maar in het komende ontwikkelingsplan. Enigszins morrend ging de raad met die visie accoord.

Op een ander punt kreeg het college echter geen enkel krediet meer: het demonstratieve gebrek aan een buitenlandbeleid. Als er samenwerking wordt gezocht met buitenlandse instellingen, wat voor landen komen dan in aanmerking en welke per se niet; die en soortgelijke vragen worden niet gesteld, laat staan beantwoord. Niettemin lag er sinds vorig jaar een harde toezegging van het college dat de nota internationalisering hierop eindelijk een visie zou geven. Dat het punt op tafel kwam is namelijk niet voor het eerst. Vooral de Zuid-Afrika debatten (rond een mogelijke universitaire boycot van PC-fabrikant Olivetti en over het eredoctoraat aan de anti-apartheidsactivist ds. Beyers Naudé) van vorig najaar deden de behoefte aan een duidelijk beleid voelen. Het was toen juist het college dat geen vergaande stappen wenste te nemen zonder te beschikken over een breed gedragen buitenlandbeleid. Daarbij kon men niet over een nacht ijs gaan, vond het college, iets wat de U-raad onderschreef. Het wachten was dus op de aangekondigde nota over de internationalisering, voorgesteld als de natuurlijke omgeving voor het formuleren van een dergelijk beleid.

Een jaar na dato is er echter nog niets gebeurd. Volgens Vredevoogd omdat het buitenlandbeleid eigenlijk een "wezensvreemd" element in een nota internationalisering zou zijn. Toch zal het er nu op last van de U-raad van moeten komen, ondanks de weinig verholde onwil van de collegevoorzitter, getuige zijn uitspraken dat dit "maanden gaat kosten" en dat hij het "persoonlijk moeilijk vindt om generale uitspraken op dit punt te doen". In december zou de eerste neerslag van het denkwerk over het buitenlandbeleid van deze instelling zichtbaar moeten zijn, meende de U-raad, ongeveer tegelijkertijd als de definitieve nota internationalisering aan de raad zal worden voorgelegd.

Lerarenopleiding wil blijven bestaan met nieuwe activiteiten

Het college van bestuur moet zijn steun geven aan kostendekkende alternatieven, die de Eerstegraads Lerarenopleiding (EGLO) aandraagt om toch in enige vorm aan de RL te kunnen voortbestaan. De universiteitsraad heeft vorige week donderdag benadrukt, dat die mogelijkheid moet worden opgehouden. Het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen heeft inmiddels schriftelijk bevestigd dat de bekostiging van de lerarenopleiding per één september 1990 wordt stopgezet.

Zowel bij faculteit als bij lerarenopleiding bestond tot vorige week grote onduidelijkheid over het besluit van het departement. Het college van bestuur had al in juni meegedeeld dat de bekostiging zou worden stopgezet. Daarbij ging men af op een mondelinge mededeling van het departement. De brief waarin het stopzetten van de bekostiging werd bevestigd, arriveerde pas vorige week. In de commissie Algemene en Personele Zaken werd de handelswijze van het college bekritiseerd. Het college heeft - aldus de commissie - "in strategisch opzicht niet sterk geopereerd". De commissie heeft ook kritiek op het faculteitsbestuur. Die heeft vrijwel meteen na de mededeling van het college een reorganisatieplan in werking gezet, dat uiteindelijk kan resulteren in het gedwongen ontslag van de betrokken medewerkers. Dat is vooral wrang - vindt de commissie - omdat de faculteit jarenlang heeft geprofiteerd van de royale subsidie die de lerarenopleiding van O&W ontving. Daarvan kon de faculteit jaarlijks ongeveer drie ton voor andere doeleinden gebruiken.

In de universiteitsraad werd onderstreept dat het college actief moeten meewerken aan alternatieve plannen, waarmee de lerarenopleiding in een andere vorm kan voortbestaan. Dat is onder andere belangrijk omdat de opleiding jaarlijks zestig tot tachtig studenten naar de RL haalt. Als de alternatieve plannen niet levenskrachtig blijken, "zou het voor het eerst in de geschiedenis van de instelling zijn, dat een groep medewerkers met collectief ontslag wordt bedreigd", aldus Richard Janssen van de Lijst van Faculteiten.

Bij de lerarenopleiding zijn vanaf 1987 een viertal notities geproduceerd, waarin voorstellen worden uitgewerkt om de opleiding in een andere vorm te laten voortbestaan. Eén voorstel behelst de oprichting van een Stichting Lerarenopleiding Gezondheidszorg, waarin zowel het HBO-gezondheidszorg als de RL participeren. Die stichting zou de vakdidactische scholing voor alle docenten in het gezondheidszorgonderwijs verzorgen. Nu zijn er bij de EGLO nog maar vijf disciplines ondergebracht: diëtetiek, ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, verpleegkunde. De stichting zou de Maastrichtse expertise bovendien kunnen aanwenden voor onderzoek naar de vakdidactische ontwikkeling binnen het HBO-gezondheidszorg. De stichting zou gevestigd worden in Maastricht, maar voor het geven onderwijs kunnen de medewerkers óók naar de betrokken instellingen reizen. Daarmee zou een belangrijk bezwaar van het HBO tegen de Maastrichtse locatie - te lange

Everything is data

1. Naast mij zit een tandarts uit Detroit, op weg van Schiphol naar Chicago. Nee, geen gewone tandarts, een orthodontisch specialist. Hij komt uit Moskou en gaat naar huis. Eigen praktijk doet hij niet meer. Hij werkt voor de federale regering als hoofd van een uitwisselingsprogramma, waarbij o.a. in Rusland en China hulp wordt geboden bij de opzet van gespecialiseerde tandheelkundige en kaakchirurgische hulp. Ja, inderdaad, sinds ze hun mond weer mogen opendoen, is daar opeens belangstelling en geld voor. Leuk grapje van me, maar dat had hij al vaker gehoord, en zo eenvoudig zat het niet. Kortom, we kregen een mooi gesprek, waarin ik meer opstak over de relaties tussen de gezondheidszorg in de eerste en de tweede wereld dan ik ooit in enig artikel of boek heb gelezen. Eenmaal uitgesproken zijnde, leest hij Time en Newsweek die ik met hem mag delen.

Veertien dagen later. Naast mij zit een verpleegkundige uit Wisconsin. Ze is na vijf maanden verlof op de terugweg naar Ghana. In het noorden vertegenwoordigt ze met één collega namens de presbyteriaanse zending in een groot gebied de moderne gezondheidszorg. Het wordt haar derde periode. Daarvoor heeft ze in Ethiopië gewerkt. Ze heeft een bachelors graad van de University of Wisconsin, was graag doorgegaan voor haar masters. De beloften aan de zending maken dat ideaal voorlopig onmogelijk. Wat zijn haar ervaringen met het tegelijk professioneel helpen en zending bedrijven, vraag ik wereldwijd. Ja, die vraag kreeg ze wel meer. Maar niet alles wat we in de eerste wereld als een probleem zien, hoeft dat in de derde wereld te zijn. Kortom, we kregen een mooi en vanwege de intercontinentale nacht, lang gesprek over haar werk. Ik kan niet zeggen, dat ik daaruit echt nieuwe zaken leerde. Helaas is het blijvend nieuws, dat de moderne gezondheidszorg nog steeds bescheidenheid zou sieren als het over vooruitgang op mondiale schaal gaat. En dat men het zonder toewijding of roeping - een in de eerste wereld in onbruik geraakt ruilmiddel - elders niet zou redden. Voor ons gesprek leest ze the Christian Reader, en de Bijbel. Nee, ze heeft me niet gevraagd of ik ze ook eens wilde inzien.

Ik heb het niet verzonnen, niet opgepoetst, wel zeer kort en vanuit mezelf samengevat. Wie wil kan overal verbanden zien, samenhangen en tegenstellingen vol betekenis, en op die manier ook steeds aan het werk blijven. Everything is data.

2. De avond dat ik laat in Detroit in het hotel aankom, blijkt een van het groepje verlate reizigers die dag uit San Francisco te zijn gekomen. Bovendien woont ze daar, en heeft vorige dag de aardbeving meegemaakt. Zo'n ontmoeting is vreemd voor een Europeaan. Om te beginnen zie ik individuele Nederlanders, of Fransen niet zo gauw na een ramp tot de orde van het werk overgaan. Nog meer opvallend is het gevoel één natie te zijn. San Francisco - Detroit, zoiets als Lissabon - Stockholm, wordt beleefd als Maastricht - Eindhoven, niet eens Maastricht - Groningen.

Op de televisie is men dan ook zeker een week lang elk uur live in het rampgebied aanwezig. Er wordt geen steen van de andere gehaald zonder commentaar ter plaatse en een interview met een burgemeester, een brandweerman een nabestaande, een slachtoffer, of iemand die ook van baseball houdt.

Pas langzaam drong het overigens tot mij door, dat het een van de eerste keren in de geschiedenis moet zijn, dat een rijkeluisramp plaats vindt. Weinig doden uiteindelijk: wel forensen die gruwelijk bezwijken onder een wel zeer bizarre uitwas van de vooruitgang: de dubbeldeksnelweg. Of yuppies, en renteniers wier appartementen wel schilderachtig, maar enigszins riskant gelegen blijken te zijn. Het beeld dat mij het meest is bijgebleven is de scene waarin de (on)gelukkige overlevenden die nog 20 minuten hun bouwvallige panden mochten doorzoeken, te voorschijn kwamen met hun kostbaarheden: schilderijen en grafiek. Niet een enkele verzamelaar zag ik; een straat vol kunst vulde het scherm.

Rijkeluisramp? Misschien toch niet. Volgens geruchten moeten in het gebied van het epicentrum van de beving grote tentenkampen van illegale Mexicaanse gastarbeiders hebben gelegen. Niets van gehoord en gezien, zeker niet tijdens prime time televisie. Zou het waar zijn of alleen maar een grote stadsmythe? De data zijn onbegrensd, overweldigend en een nieuw record: zowel de ramp als zijn mythe.

Hans Philipsen

reistijden voor de studenten - komen te vervallen. In dit plan zorgen HBO, RL (doorsluizen van de subsidie van O&W, eventueel via een afbouwregeling) en het ministerie van WVC (dat belang heeft bij de kwaliteit van de gezondheidszorg) voor de financiële onderbouwing. Bovendien zou de stichting allerlei onderwijsondersteunende activiteiten op de vrije markt kunnen aanbieden. Volgens een ander plan zou de EGLO haar activiteiten niet moeten beperken tot het opleiden van eerstegraads HBO-docenten. Ze zou daarnaast bijvoorbeeld onderwijsontwikkeling aan het HBO kunnen aanbieden, schriftelijke cursussen in samenwerking met de Open Universiteit samenstellen, computer ondersteunend onderwijs ontwerpen, een toets-

service voor het HBO kunnen opzetten en een universitaire lerarenopleiding voor RL-studenten starten. Binnen de faculteit gezondheidswetenschappen zou de EGLO onder andere als 'Europees instituut voor kwaliteitszorg' kunnen voortbestaan: wanneer buitenlanders na 1992 in Nederland hun beroep mogen uitoefenen, zou dit instituut hun deskundigheid moeten controleren. De inkomsten van deze verbrede opleiding komen onder andere uit de collegegelden, die de universiteit jaarlijks vanwege de EGLO-studenten ontvangt. En ook de faculteit zou jaarlijks anderhalve ton moeten bijdragen.

Emely Nobis

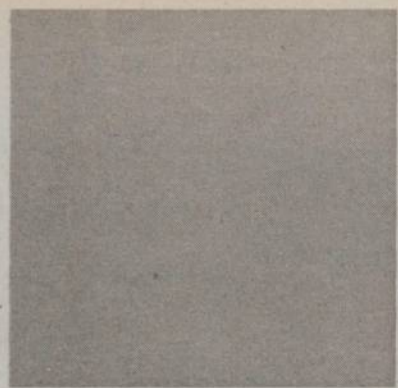
Korting op treinkaartjes nog niet voor studenten

Met ingang van deze week kunnen medewerkers van de RL goedkoop binnenlandse treinreizen maken. De kortingen op de tarieven voor een dagretour belopen zo'n twintig tot dertig procent, afhankelijk van de af te leggen afstand. Deze kortingen worden mogelijk gemaakt doordat de universiteit een grootverbruikerscontract heeft afgesloten met de Nederlandse Spoorwegen. Ook andere universiteiten hebben al geruime tijd een dergelijk contract met de NS.

Omdat het hier om een experiment gaat, loopt het contract één jaar. Na deze periode zal bekeken worden of het experiment geslaagd is, hetgeen uiteraard zal afhangen van het aantal verkochte kaartjes. Voorlopig gaat het om een kaartjespakket ter waarde van tweehonderdvijftigduizend gulden, dat voor het overgrote deel (negentig procent) uit eersteklas plaatsbewijzen bestaat.

Voor steden die door de RL-medewerkers vaak gefrequenteerd worden, zoals Eindhoven, Nijmegen en Tilburg, bestaat een speciale trajectkaart met een eenheidsprijs van veertig gulden (eerste klas) of zeventwintig gulden (tweede klas). Een dagkaart, geldig voor heel Nederland, gaat respectievelijk zestig en tweeënveertig gulden kosten.

De ongedateerde RL-treinkaartjes kunnen besteld worden bij het magazijn en worden dan automatisch van het budget van de dienst of vakgroep afgeschreven. Ze kunnen ook met een budgetbon worden gekocht bij het magazijn, het secretariaat van Civiele Zaken en de receptie op Rancwijk. Wie de trein instapt, moet zijn kaartje bij het station of bij het eigen secretariaat laten voorzien van een datumstempel. Wie toch een kaartje bij de NS koopt, moet dit in de toekomst bij de

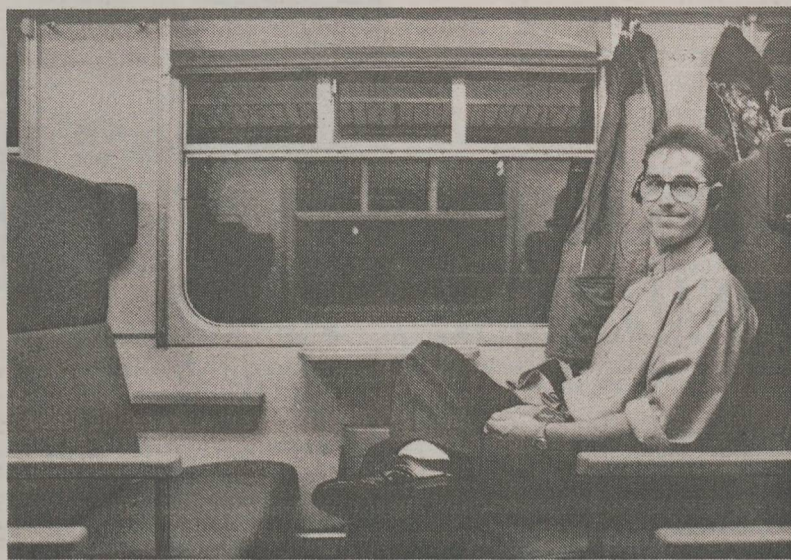
reisdeclaratie voegen. Wie met de eigen auto reist, krijgt de gebruikelijke vergoeding: vierenzestig cent per kilometer als de noodzaak van het autogebruik wordt aangetoond, achttien cent als men óók met de trein had kunnen gaan.

Voorlopig zal het nieuwe systeem slechts van toepassing zijn voor zakelijk gebruik van RL-medewerkers. In tegenstelling tot de be-richtgeving in De Limburger, zullen studenten vooralsnog geen treinkaartjes tegen gereduceerd tarief kunnen aanschaffen. De verwachting is echter dat dit binnen enkele maanden wél tot de mogelijkheden zal behoren.

Bovendien werkt men nog aan de mogelijkheid tot het uitbreiden van het huidige contract door het invoeren van een trajectkaart voor het treinverkeer in de Euregio (Luik - Maastricht - Aken). Maar hiervoor is men nog in onderhandeling met de Belgische en Duitse Spoorwegen.

De universiteit hoopt door invoering van dit systeem zo'n veertigduizend gulden te besparen op de post voor reiskostenvergoedingen.

Raymond Franx

Studenten moeten toch gaan betalen voor OV-jaarkaart

De studenten gaan toch de rekening betalen van de invoering van een OV-studentenkaart. Het definitieve regeerakkoord van CDA en PvdA wijkt hierin af van het concept: dat eerdere stuk beloofde nog dat de OV-kaart zou worden ingevoerd zonder bezuiniging.

In het definitieve regeerakkoord steunen de nieuwe coalitiepartners in feite het voorstel dat oud-minister Deetman ruim een jaar geleden deed. Zowel PvdA als CDA hebben zich indertijd verzet tegen de invoering van de verplichte OV-kaart. Het CDA ging echter al in het voorjaar door de bocht, toen het voorstel in de Tweede Kamer werd behandeld en aangenomen. De Eerste Kamer weigerde kort daarna om de invoering van de OV-kaart te behandelen omdat het kabinet-Lubbers II intussen demissionair was. Het kabinet Lubbers III wil het oorspronkelijke voorstel opnieuw aanhangig maken bij de Eerste Kamer. De invoering van de OV-studentenkaart gaat uitwonende studenten een korting van 62,50 kosten op de basisbeurs, terwijl

thuiswonenden rond de 40 gulden moeten inleveren. Zou men de kaart invoeren zonder te bezuinigen, wat in het concept-regeerakkoord nog werd beloofd, dan was deze korting aanzienlijk lager uitgevallen. De opbrengst van de bezuiniging zal worden gebruikt voor niet nader aangeduide 'prioriteiten' binnen het hoger onderwijs. Ook andere wijzigingen van de studiefinanciering die al door Deetman waren voorgesteld zijn vrijwel ongewijzigd in het regeerakkoord overgenomen. De leeftijdsgrens gaat omlaag naar 27 jaar, de aanvullende beurs ('topbeurs') wordt afgeschaft en de studieleningen zullen worden geprivatiseerd. Hoe die privatisering geregeld wordt is overigens nog onderwerp van studie. Het recente rapport van Van der Zwan en Le Blanc wordt daarbij betrokken.

Als deze wijzigingen zijn doorgevoerd, bestaat de studiefinanciering nog slechts uit een basisbeurs en de mogelijkheid om een aanvullende studielening af te sluiten. Hieraan wil het nieuwe kabinet een systeem van studieschuldbeperking koppelen om te voorkomen dat drempels worden opgeworpen voor studenten uit de lagere inkomensgroepen. Voor deze groep studenten wordt afhankelijk van het ouderlijk inkomen de studieschuld beperkt door een deel ervan om te zetten in een gift. Deze schuldlimitering vangt feitelijk de huidige topbeurs. Het nieuwe kabinet wil verder de studiefinanciering voor scholieren in het voortgezet onderwijs afschaffen, zodat het stelsel nog alleen toegankelijk is voor mbo'ers, hbo'ers en wo-studenten. Ook zal er een collectieve ziektekostenverzekering voor studenten worden ingevoerd - een oude wens van de studentenbeweging - en zal de bijverdienregeling worden verruimd. Voor de wat langere termijn wordt gedacht aan een beperking van de basisbeurs na vijf jaar studie, waarbij de af te sluiten studielening dus hoger wordt. Daarmee hoopt men het snellere afstuderen te bevorderen.

Jos Dohmen/HOP

Reorganisatieplan Geneeskunde

(vervolg van pagina 1)

ingesteld, gerecruiteerd uit bestuur en raad: respectievelijk decaan Sturmans en prof. F. Bosman, en vier raadsleden: de hoogleraren: Reneman, De Haan en Knotnerus, aan wie op verzoek van de raad dr. Gerard Majoor werd toegevoegd.

Over de portee van het voorstel van De Haan en de reactie van decaan Sturmans daarop deden al snel na de vergadering verschillende interpretaties de ronde. Sturmans optimisme en ogenschijnlijke capitulatie hadden verbazing gewekt. Lag hier dan geen plan waarop het bestuur maandenlang had gezwoegd? Kon dat dan zo gemakkelijk "teruggenomen" worden, zoals De Haan het formuleerde? Dat deze er prijs op stelde dat men zijn woorden letterlijk nam (en dus ook zwaar diende te wegen) zei hij zelf al tijdens de vergadering, maar viel tevens af te leiden uit de toonzetting van zijn argumentatie: er moest een nieuw beleidsplan komen "om het voortbestaan van de faculteit veilig te stellen, want zo ernstig is het." Het voorliggende plan ontbeerde echter "onderbouwing", vond De Haan en met hem bijna de voltallige raad. Geen complimenten aan het adres van het bestuur, op het eerste gezicht, en ook de frase "terugnemen van het voorstel" lijkt ondubbelzinnig. Maar Sturmans zag (en ziet) het allemaal van de zonnige zijde. "Terugnemen" was niet zo'n gelukkige term, gaf hij enige dagen na de vergadering te kennen, maar bete-

kende in dit verband niet meer dan de suggestie om het even wat kalmer aan te doen. Dit vanwege de discussies binnen het academisch ziekenhuis ("de kliniek"), waar men druk doende is met een strategisch beleidsplan. Elementen daarvan zag men graag overgenomen in het facultaire plan, dus vandaag. Sturmans beschouwt het instellen van een commissie absoluut niet als een desavouering van het bestuur, integendeel: het gaat gewoon om een uitbreiding van een klein groepje bestuurders met wat raadsleden. Dat vergemakkelijkt straks de acceptatie van de nieuwe voorstellen in de raad en de gehele faculteit. Ook inhoudelijk zijn er geen grote verschuivingen te verwachten, "want men zal toch uit moeten komen op de cijfers van het hooglerarenplan zoals we die hebben aangegeven." De commissie zal dus op basis van het voorliggende stuk "aanvullingen" leveren, luidt de lezing van Sturmans: "ik heb de nadere onderbouwing al op papier".

Het oppositionele raadslid De Haan wil deze interpretatie steunen noch ontkennen, maar verklaart wel dat zeker ook de uitgangspunten voor de reorganisatie nog ter sprake zullen komen, daarmee suggererend dat het om heel wat meer dan louter aanvullingen zal gaan.

Het heeft er dus alle schijn van dat er binnen de commissie nog menig robbertje geknokt zal worden. Het debat raakt immers rechtstreeks aan de identi-

teit van de medische faculteit: met name de vraag of deze meer dan alleen klinische en verwante disciplines in huis moet hebben staat centraal. Sturmans benadrukte in zijn inleiding op de raadsvergadering de noodzaak van de aanwezigheid van gamma-wetenschappen binnen de medische faculteit, en werd daarin gesteund door Knotnerus. Daartegenover zou de fractie van De Haan staan, die, nu er onder financiële druk gekozen moet worden, aan de klinische en andere betavakken de voorkeur zou geven boven de gammavakken. Voorzover nodig zou de deskundigheid op die terreinen dan telkens ingehuurd kunnen worden, hetzij van de faculteit der gezondheidswetenschappen, hetzij van elders.

De discussie staat intussen onder grote druk van de jongste maatregel van het college van bestuur. Dat heeft de faculteit opgedragen in plaats van de bestaande selectieve vacaturestop een nagenoeg absolute stop in te stellen. Dit omdat het college weinig vertrouwen heeft in de door het faculteitsbestuur gepresenteerde plannen, terwijl het evenmin accoord kan gaan met een begrotingstekort van 3,4 miljoen in 1990.

Wammes Bos

à point

Alba in Piemonte is wereldberoemd om zijn witte truffels. In oktober komen de truffelzoekers er hun oogst verkopen. Begin van de maand ging ik inkopen en genieten van het kastelenrijke heuvelachtige akkerlandschap, waar bossen en wijngaarden hun herfstkleuren koesterden in de zon. Op de truffelbeurs en hier en daar in de straten van de stad wordt de neus al op meters afstand frontaal getroffen door de overweldigende oerlucht van de paddestoelen. Een mengeling van knoflook, bosgrond en vers zweet - niet alleen de taal schiet hier tekort, maar ook het vergelijkingsmateriaal. De witte truffel wordt, anders dan de zwarte, die veel minder sterk smaakt en vijf keer zo goedkoop is, rauw gegeten, in flinters die er met een truffelschaaf van worden afgesneden. Haar smaakholten vullend aards aroma harmonieert perfect met de ter plaats geproduceerde Barolo, een krachtige rode wijn die uitsluitend van de Nebbiolodruif gemaakt wordt en minstens drie jaar op eikenhout moet rijpen.

De familie Brezza in het naar wijn geurende Barolo is producent van topklasse Barolo's die sinds kort een hotel en sinds 1910 een gezellig restaurant drijft. Zij serveren de boerengerechten van de streek. Ik smulde van hun grissini, biscuitachtig krokante broodstengels, hun salsiccia cacciatore, een soort osseworst met groene peperkorrels (een omweg waard!), hun tagliatelle met boter en truffels, van de brasato di Barolo, rundvlees dat urenlang in die wijn gestoofd is, en van de Barolo 1982 Gran Riserva. Vijf jaar op fust gerijpt, en met 14,2 procent alcohol en de karakteristieke tannine een robuuste wijn. Brezza is een van die wijnboeren die de kunst verstaan om ondanks het hoge alcoholpercentage een evenwichtige wijn te produceren. Hij waakt ook over de kwaliteit door de mindere jaargangen niet als Barolo maar onder de naam van de druif op de markt te brengen.

De oude baas zelf is sommelier. Iedere fles wordt door hem persoonlijk geopend, de kurk kritisch besnuffeld, de wijn in een karaf gedecanteerd en tegen het licht van een kaars op kleur onderzocht. Aan de truffels besteedt men evenveel zorg; ze worden aandachtig beroken voordat ze in royale porties op de borden komen. Die bij Brezza zijn dan ook van betere kwaliteit dan bij het beroemdere en massalere Belvedere in La Morra. De keuken daar is geraffineerder, en het uitzicht vanaf het terras spectaculair, maar hun truffels zijn donkerder, droger, minder sterk van smaak en geur. Minder sterk, niet zwak. De truffelgeur overleeft moeiteloos de heltocht door het spijsverteringskanaal: ook wie hier truffels eet, geniet tweemaal.

Voor liefhebbers die de prijs van circa drieduizend gulden per kilo onoverkomelijk vinden, als troost een recept. Men lene een truffel, en beware die twee dagen samen met verse eieren in een gesloten kom. De smaak dringt door de poreuze schaal heen. Bereid de eieren vervolgens naar wens. Combineer dit met het advies uit een Armeens kookboek, en u eet helemaal voor niets: "Men stele een ei..."

© August Magirus

LSVB kiest Jaap de Bruijn als nieuwe voorzitter

"WE MOETEN NIET AZEN OP EEN GROOT SCHIP MET GELD"

De Landelijke Studenten Vakbond (LSVB) is net op tijd. Vlak voordat in Den Haag een nieuwe minister van onderwijs aantreedt, heeft de bond een nieuwe top. De bestuurscrisis die deze zomer uitbrak, lijkt daarmee bezworen. Dat kan geen kwaad, want de LSBV gaat zware tijden tegemoet. Terwijl CDA en PvdA zich verenigen op forse ingrepen in de studiefinanciering, voert de bond ook met zijn eigen financiën een strijd op leven en dood.

Jaap de Bruijn: 'We hebben niet zo'n grote klap gekregen' (foto Maarten Hartman)

De nieuwe LSBV-voorzitter is Jaap de Bruijn. Deze 23-jarige Amsterdamse student Onderwijskunde werd woordvoerder van de LSBV, nadat Nicky de Hiep tenonder was gegaan in een smake-loze leiderschapscrisis. De Hiep werd onder meer een te grote hang naar publiciteit verweten. De Bruijn was kennelijk zeker van zijn zaak. Twee weken voor zijn verkiezing verscheen hij al met een interview in het Amsterdamse universiteitsblad Folia. Er was geen voldoende geschikte vrouwelijke kandidaat te vinden? "Dat heb ik ook begrepen", antwoordt De Bruijn zuinig.

De problemen bij de studentenbond vallen in het niet bij de ellende van de FNV-jongerenorganisatie, die onlangs geheel ter ziele ging. Is die crisis in de jongerenbeweging geen veeg teken, juist op het moment dat Den Haag zo driftig in het jongerendossier zit te bladeren?

"Ik geloof niet dat de LSBV zo'n klap heeft gekregen dat we stil liggen, zoals de FNV-jongeren. Het lijkt misschien alsof we stil hebben gelegen, maar we zijn gewoon doorgeslagen met het werk, met een kort geding rond de hardheidsclausule, met de auditorenregelingen. Ik denk dat het een wonderlijk toeval is dat die problemen in de jongerenbeweging gelijktijdig optraden, net zoals het ook een wonderlijk toeval is dat met de komst van een nieuw kabinet er ook een nieuwe LSBV-leiding is. Maar ik vind het heel jammer dat het nu niet mogelijk is om op algemene jongerenbelangen met FNV-jongeren samen te werken."

Maar er is ook een lichtpuntje. "We zijn nu de grootste jongerenorganisatie in Nederland."

Scheuringen

Hoeveel perspectief is er voor de studentenbeweging? De aangesloten bonden telden het afgelopen studiejaar, ondanks activistische, juridische en parlementaire hoogtepunten, toch maar een krappe 12.000 leden, slechts drie procent van de

totale studentenpopulatie in het HBO en WO. De acties hebben dus maar weinig ledenwinst opgeleverd.

"Het laatste jaar is het moeilijk om het vuurtje te laten smeulen. Het wordt steeds moeilijker om met studentenbelangen bezig te zijn naast de studie. En als je in het regeerakkoord dan leest dat ze de studievoortgang en de studiefinanciering willen koppelen, dan vrees ik alleen nog maar meer van die reactie."

Een van de lessen uit de bestuursperikelen is dat de bond weer naar de basis moet. De crisis beperkte zich immers niet tot de top, getuige het jaarverslag van de bond: 'Scheuringen en onherstelbare kloven tussen het bestuur en de lidbonden of de lidbonden onderling hebben zich niet in ernstige mate afgetekend.' De interne communicatie in de LSBV wordt verbeterd en de plaatselijke bonden zullen voortaan een deel van het werk moeten overnemen.

"De plaatselijke bonden moeten de inhoudelijke werkgroepen gaan trekken. Tot nu toe waren de leden van het dagelijks bestuur coördinator, secretaris en trekker van een werkgroep. De secretariaten komen voortaan bij de bonden te liggen. In ons beleidsplan staat ook dat we meer aandacht aan de eigen organisatie moeten besteden. De plaatselijke bonden moeten weten wat hier gebeurt. Vorig jaar liep alles nogal stormachtig. De LSBV heeft toen niet de strategische keuze gemaakt om in de onderhandelings met het ministerie te stappen. Het dagelijks bestuur en de specialisten hebben die keuze wel gemaakt, maar niet de organisatie als zodanig." In Maastricht vormt de Nieuwe Maastrichtse Studenteneenheid de plaatselijke afdeling van de LSBV, met 156 leden van de RL en het HBO.

Pijnpunten

Er was ook enige kritiek op de voortvarende wijze waarop de LSBV-top met het ministerie 'meedacht' om de meest

pijnlijke, onrechtvaardige kanten van bepaalde bezuinigingen weg te slijpen. "De echte pijnpunten blijven we natuurlijk bestrijden. Maar ik denk niet dat de intensiteit van het overleg in januari en februari, waaruit het beeld kon ontstaan dat de LSBV alleen maar bezig was een paar pijnpunten te verwijderen, weer terugkomt. We moeten in ieder geval de schijn vermijden dat je alleen daar mee bezig bent. Maar als je onderhandelt, moet je geven en nemen." Zelf heeft de studentenbond niet veel meer te vergeven. Per 1 januari moet de bond aan de Utrechtse universiteit jaarlijks 15.000 gulden huur gaan betalen voor de huisvesting van het centrale kantoor. Dat is de helft van de totale jaarbegroting. De bond heeft vergeefs om subsidie aangeklopt bij het ministerie van WVC en de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU). Er is nu alleen een subsidie van de Universiteit van Amsterdam en de HBO-raad.

"De begroting voor dit jaar is sluitend", meldt Jaap de Bruijn bijna opgetogen. "Dat is heel tevredenstemmend, maar de huur per 1 januari is daarbij nog niet inbegrepen. Er moet toch een situatie denkbaar zijn, dat we gratis in een pand zitten? Misschien niet in een pand van de Utrechtse universiteit, maar er zijn ook nog hogescholen. We streven er nu naar om via de plaatselijke bonden bij de afzonderlijke universiteiten geld los te krijgen. Dat is in het verleden niet intensief genoeg gebeurd. We richten ons op diverse bronnen. We moeten niet azen op een groot schip met geld; dat is met het afwijzen van de VSNU-subsidie wel gebleken. Je weet hoe dat bij de VSNU gaat; als een universiteit ergens tegen is, gaat het niet door."

Stuitend

Met de revival van de LSBV-leiding zijn ook de oude strijdpunten weer opgedoken. Twee dagen voor de ledenvergadering van de bond verscheen het regeerakkoord, met een verplichte OV-jaarkaart, privatisering van de leningen en een koppeling van de beurs aan de studievoortgang. "Het was wel een beetje te verwachten dat die punten weer terug zouden komen. Het is voor ons een bevestiging dat we moet blijven doorwerken. Ik vind het erg stuitend dat de PvdA bij die OV-kaart alsmaar heeft geroepen dat het verplichtende karakter eruit moet en nu krijg je dit. De PvdA scheidt daarmee grote verplichtingen. Lansink van het CDA heeft overigens hetzelfde bezwaar aangevoerd. Ik vind het triest dat die verplichting er toch in blijft. Die privatisering was ook wel te verwachten, want die stond al in de begroting. Wij vinden nog steeds dat de overheid verantwoordelijk is voor dit soort voorzieningen. De bijstand privatiser je toch ook niet? Daar komt bij dat het onherroepelijk tot grotere schulden leidt. En dan te bedenken dat die privatisering alleen maar nodig gevonden wordt omdat de overheid een bepaalde begrotingssystematiek hanteert."

Inmiddels maakt de LSBV zich weer op voor acties. Zaterdag is besloten om het Landelijk Actie Comité weer bijeen te roepen dat een jaar geleden zo succesvol de 'boosheid bundelde'. Over de aard van de acties kan De Bruijn nog niets zeggen. "We hebben goede ervaringen opgedaan met de aanpak van vorig jaar, toen tijdens de stakingsweek alternatieve colleges werden gegeven. Maar of dat nu ook weer gebeurt, zullen we moeten afwachten."

Bert Determeijer

Toets test vooral het uithoudingsvermogen

Je hebt zeshonderd stellingen gelezen waarvan je iets moet vinden -juist of onjuist- en dan loop je de zaal uit en iemand vraagt je: "Wat vond je ervan?" Dan is de kans groot dat de meligheid toeslaat: "Om half drie zakte er iemand door zijn stoel. Dat was leuk, dat moeten ze erin houden." Maar de meeste studenten Gezondheidswetenschappen zijn taa. Niet alleen hebben ze direct na de toets al een enquêteformulier van het Bureau Onderwijs ingevuld, ze zijn ook nog bereid mondeling toe te lichten dat de kwaliteit van de vragen inderdaad is verbeterd, dat de middagsessie iets te veel van het goede was en dat twee gulden voor een kop koffie of thee te duur is. Het gaat om de nieuwe Voortgangstoets van de faculteit der gezondheidswetenschappen, die vrijdag 27 oktober in het MECC werd afgenomen. Vijftienhonderd studenten kregen in twee sessies -van tien tot één en van twee tot vijf- in totaal zeshonderd vragen te beantwoorden.

De faculteit wil gezondheidswetenschappers kweken, maar dat is een probleem als je kennisdomein medische psychologie, epidemiologie, statistiek, sociologie, farmacologie, toxicologie, ethiek, economie, organisatiekunde en veertig andere vakken beslaat. Dan kan er (nog) geen sprake zijn van één vak Gezondheidswetenschappen. Studenten halen opgelucht adem als ze na het eerste jaar eindelijk een richting kunnen kiezen. De voortgangstoets echter bleef tot dit jaar op twee gedachten hinken: specialisatie, tot daaraan toe, maar de andere richtingen die tezamen zoets als Gezondheidswetenschappen vertegenwoordigen, mogen niet vergeten worden. Maar de resultaten vielen tegen: afgestudeerden bleken niet veel hoger te scoren dan tweedejaars, de voortgang bleef dus uit of sloeg zelfs om in achteruitgang. Specialisatie leek ten koste te gaan van de zogenaamde algemene kennis. De nieuwe voortgangstoets laat de tweeslachtigheid varen; het toetsen van specialistische kennis wordt helemaal overgelaten aan de blootoetsen, het gaat nu alleen nog om 'een brede algemene ontwikkeling'. Geen enkel specialisme mag overheersen, de voortgangstoets moet een afspiegeling zijn van de studie gezondheidswetenschappen.

Doodmoe

Om kwart voor elf komen de vlotte studenten naar buiten. Het zijn eerstejaars. "Ja, ik heb alle vragen wel bekeken, maar na een tijdje krijg je al gauw door hoe je moet kijken. Je ziet een woord of een naam die je niet kent, of hele onderwerpen waar je nog nooit van gehoord hebt en dan ben je er snel doorheen. Want het is ons afgeraden om te gaan gokken." Rond twaalf uur is de helft van de immense zaal leeg. Enkele honderden studenten eten hun boterham op de parkeerplaatsen van het MECC, in het zonnetje. Men is niet ontevreden.

's Middags staan de gezichten anders. Ingrid van Delft, tweedejaars, is omkwart voor drie klaar, nee, niet klaar, ze houdt er mee op.

"Ik ben doodmoe. Vanochtend ging het goed, heb ik tot twaalf uur doorgewerkt. Eerst de onderwerpen waar ik iets vanaf wist en toen nog voldoende tijd gehad om de andere vragen goed te lezen, precies zoals ze me het verteld hadden. Maar nu dansten de letters al na een half uur. Ik heb niet het idee dat ik op mijn kennis getoetst ben."

Er blijkt eensgezindheid over de middag. "Je wordt slordiger, verliest interesse. Vanochtend was het nog wel leuk om ook eens vragen over zaken te krijgen waar je je nooit mee beziggehouden hebt,

maar die lol gaat er gauw vanaf als dat maar blijft doorgaan. Vanmiddag ben ik op een gegeven moment achterover gaan leunen en heb de toets gelezen als een stripboek. Het is allemaal veel te veel om er met je hoofd bij te blijven," zegt een vijfdejaars.

Ook al liggen de grenzen bij de één hoger dan bij de ander, als men naar buiten komt is men het spuugzat. "Zo is het niet je kennis, maar je uithoudingsvermogen dat getoetst wordt."

Om half vijf zit er nog maar een enkeling in de zaal en ook in de hal wordt het weer rustig. Desgevraagd willen een paar studenten ook wel even doorpraten, over het voornemen van de VGT-commissie bijvoorbeeld om de scores te relateren aan de hele jaargroep, in plaats van aan alleen de afstudeerrichting. Of over het feit dat er bij de sleutel geen literatuurverwijzing geleverd wordt, zodat het indienen van protesten erg moeilijk wordt. Of over het feit dat je maar één week hebt voor die protesten. Maar er zijn er ook die alleen maar even willen zeggen dat ze blij zijn dat in Maastricht alles altijd zo goed geëvalueerd wordt. Maar kan dat nu niet een andere keer?

Schade

Martin van Dongen van de voortgangstoetscommissie heeft de hele dag toezicht gehouden. Hem valt de schade nog mee: "Onze grootste angst was dat mensen vanochtend tot één uur zouden blijven zitten, bijna alles zouden invullen of in ieder geval hoog zouden scoren, en dan vanmiddag totaal uitgeput zouden zijn zodat ze geen enkele vraag meer konden bevatten. Nou, als ik het zo zie, is dat in ieder geval niet gebeurd. Maar we gaan deze nieuwe opzet natuurlijk uitgebreid evalueren. We zoeken onder andere uit wat de verschillen zijn tussen ochtend en middag, hoe de jaargroepen verschillen en hoe de verbanden met afstudeerrichting liggen. En natuurlijk wat de studenten ervan vinden."

Waarom heeft men niet volstaan met één sessie van driehonderd vragen? "We hebben per afstudeerrichting gekeken wat er nodig is, hoeveel vragen relevant zijn. Dat resulteerde in ongeveer tweehonderd vragen voor één afstudeerrichting. Daarvan is er natuurlijk een flink aantal dat ook voor andere richtingen belangrijk is, maar ook een aantal dat zeer specifiek is. Als je dan over de hele linie dat soort sommetjes maakt, kom je uit op zeshonderd vragen. Maar dat getal is niet heilig hoor, we wachten maar af wat er uit de analyse van deze toets en de vragenlijst komt."

Een paar dagen later zijn de eerste resultaten van de vragenlijst bekend. In totaal kregen de studenten na afloop van de monstertoets in het MECC achtien vragen te beantwoorden. Over één ding waren de studenten het eens: men had voldoende tijd om de toets te maken, maar dat was al uit de leeggestroomde zaal op te maken. Over het feit of deze toets een goede afspiegeling is van de Gezondheidswetenschappen blijft de score van de totale groep op het gemiddelde tussen eens en oneens hangen. Ouderejaars stemmen echter iets meer hiermee in, dat kan positief voor de toets worden uitgelegd. Andere opvallende uitkomsten: 'men' heeft niet het gevoel dat de eigen afstudeerrichting met voldoende items vertegenwoordigd was; de toets blijkt niet goed aan te sluiten bij het onderwijs dat men gevolgd heeft; het is inderdaad vervelend om een groot deel van de vragen niet te kunnen beantwoorden en met de stelling "Ik heb naarmate de tijd verstreek de slag beter te pakken gekregen" kon men niet instemmen.

Geert Dekker

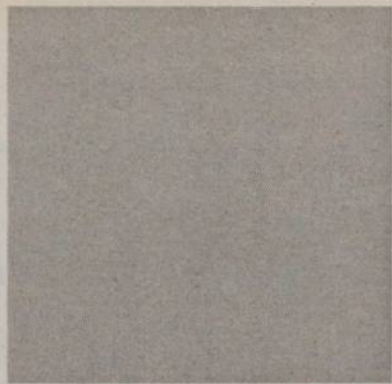
Samengesteld door Emely Nobis

Jezus Christus

De Jezuiten willen hun gemeenschap uitbreiden met gelovige studenten. Via advertenties in de universiteitsbladen zoeken ze jongeren die hun leven "in Jezus' spoor" willen stellen. In Groningen zullen ze niet al te veel gegadigden aantreffen. Voor nog maar vier procent van de bewoners van Groningse studentenflats heeft Jezus grote betekenis. Ruim de helft daarentegen hecht nauwelijks nog persoonlijke waarde aan Jezus en bijna zeventig procent komt bijna nooit meer in de kerk. Een paar procent van de flatbewoners gelooft zelfs dat Jezus Christus een verzonnen figuur is. Dertig procent denkt wél dat Jezus bestaat en dat het om de Zoon van God gaat. Een kwart van de studenten is ervan overtuigd dat Jezus nú leeft. (UK Groningen)

Mission impossible

Onlangs verscheen bij uitgeverij Wolters-Noordhoff het boek 'Probleemgestuurd leren, een wegwijzer voor studenten'. Een van de auteurs, Peter Bouhuijs van de vakgroep Onderwijsontwikkeling en Onderwijsresearch, legt in het Utrechtse universiteitsblad nog eens uit waar het in Maastricht allemaal om gaat. "Andere universiteiten organiseren in het eerste jaar massale hoorcolleges. Dat is goedkoop ja, maar heel slecht, vooral

voor de motivatie van de studenten en dat merk je. De faculteiten hebben de studenten met een mission impossible opgezadeld: slecht onderwijs dat te veel in een te korte tijd eist. Wij houden tenminste nog rekening met de studenten, de studielast blijft binnen de perken." Bouhuijs' interviewer blijkt na lezing van Probleemgestuurd leren overigens niet erg overtuigd van het vernieuwende karakter van het Maastrichtse systeem. Het doet "nostalgisch ideologisch" aan en "de doelstellingen lijken zo uit de zestiger jaren weggelopen." (U-blad Utrecht)

Reproductie

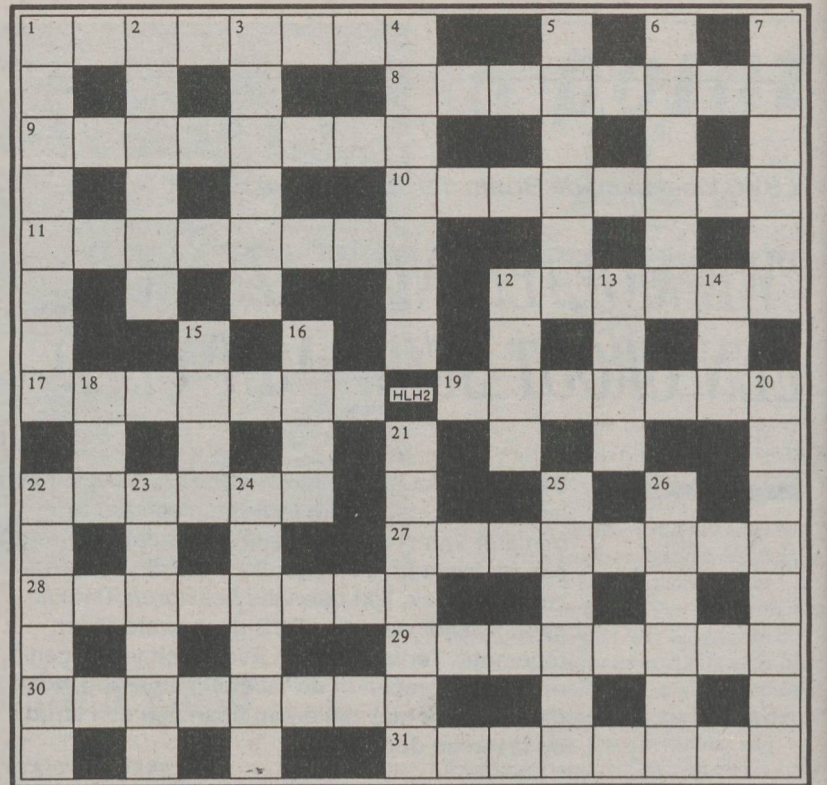
Steeds meer kinderen uit de arbeidersklasse dringen door tot het hoger onderwijs en de hogere beroepen. Relatief gezien maken ze echter nog steeds een kleine groep uit. De situatie in het kapitalistische westen verschilt daarbij nauwelijks van die in de socialistische en communistische landen, bleek vorige week tijdens de Oosteuropese studiedagen aan het Groningse Sociologisch Instituut. Maatregelen als de gedwongen verhuizing van grote groepen uit de intelligentsia naar het platteland en quoteringsregelingen in het hoger onderwijs ten gunste van arbeiderskinderen, hebben in de Oostbloklanden geen succes geboekt. 'Sociale reproductie', het verschijnsel waarbij kinderen het later ongeveer net zo ver schoppen als hun ouders, blijkt zowel in Oost en West bijzonder hardnekkig. (UK-Groningen)

Autonomie

Het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen en de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) zijn al meer dan twee jaar met elkaar in conflict over het bestuursreglement van de universiteit. De EUR wil daarin formeel regelen, dat het college van bestuur pas besluiten mag nemen, nadat de universiteitsraad is 'gehoord'. De minister vindt een dergelijke clause in strijd met de wet op het wetenschappelijk onderwijs, omdat daarin wordt vastgehouden aan een strikte scheiding van bevoegdheden. De raad zou het collegebeleid alleen achteraf mogen toetsen. De EUR vindt dat de minister met zijn bemoeienis de autonomie van de universiteit aantast en een vruchtbare samenwerking tussen college en universiteitsraad blokkeert. Inmiddels heeft het conflict geleid tot een Kroonberoep bij de afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State. De uitspraak zal een principiële betekenis hebben voor de bestuurlijke inrichting van de universiteiten. (Quod Novum)

Leermeesters

"Ik zag de universiteit als de plaats bij uitstek waar cultuur werd overgedragen. Dat beeld is waarschijnlijk overdreven geweest. Het hebben van een leermeester, iemand in wie je jezelf herkent en die bij jou de interesse voor het vak wekt, dat is voor mij het universitaire ideaal. Die leermeesters zijn er geweest. Maar de huidige constellatie, die onderwijs voor een groot deel terugbrengt tot cursussen, heeft zo'n leerling-leermeesterrelatie onmogelijk gemaakt. Dat is voor mij het grootste gemis van de moderne universiteit. Niemand komt meer uit de school van..." (Kees Fens, hoogleraar Moderne Nederlandse Letterkunde te Nijmegen, in een interview naar aanleiding van zijn zestigste verjaardag). (KU-nieuws)

CRYPTO 2

horizontaal:

1. beroepsvereniging van wetenschappers (8). 8. educatieve zemelaar (8). 9. zuinige studierichting (8). 10. doet zich voor als iemand die geld besteedt aan publicaties (8). 11. in deze periode komt er stront in je pils (8). 12. afgrijselijk, zo maar zijn kop eraf!!! (6). 17. een studie oprichten (7). 19. keukengerei met 40 gaatjes (7). 22. niet slim daarmee de feestvreugde zo te bederven (6). 27. ter ere van de oogst geven we 'n fuif (8). 28. brallend lichaamsdeel (8). 29. nieuwe studenten zitten als geheel in de Maas! (8). 30. geneeskundig en militair handelen (8). 31. wetenschappers die u voor niets de waarheid onthielden (8).

verticaal:

1. zo'n streefstaaf goud ondervind je aan den lijve (8). 2. wiskundige bijnaam van Willem Van Hanegem (6). 3. katholieke hoofdstadbewoonster (6). 4. laat zo'n sluiper de toring krijgen! (7). 5. bij een studentenvereniging hoort een langzaam rund (6). 6. beste afweer tegen een agressieve aandoening (6). 7. buurtsilhouet (6). 12. meer bevroren water kan roesten (4). 13. dus speelt men daar een bordspel (4). 14. door de dunne lucht hoor ik hem onzin uitslaan (3). 15. computerschijfje (4). 16. Maastrichtse gentleman (4). 18. ik wil zelf bewust zijn (3). 20. proef het slotwoord van een toko (8). 21. HTS-er aan de drank met een kegel (7). 22. acht in de titel (6). 23. grondsoort voor het meten van de inhoud van botten (6). 24. Maas en Nederland ontmoeten elkaar met een lekkernij in het hof (6). 25. deze tafels zijn het einde (6). 26. invalide kant van een dobbelsteen (6).

Stuur inzendingen voor 14 november naar de redactie van Observant.

Het is de bedoeling dat er iedere 2 à 3 weken weer een nieuw exemplaar in uw universiteitsblad zal prijken, waarbij de redactie telkens f 25,- beschikbaar stelt voor goede inzendingen. Tevens houden wij een bestand bij om te bepalen wie er aan het eind van het academisch jaar de meeste goede oplossingen heeft ingestuurd.

Het is soms lastig te bepalen welke moeilijkheidsgraad er aangehouden moet worden. Zo vonden sommigen het eerste cryptogram te gemakkelijk, terwijl anderen het juist aan de moeilijke kant vonden. Wij stellen daarom elke reactie zeer op prijs!

Samenstellers: Harm Bakker, Luc van Leeuwen & Hans Henseler, vakgroep informatica.

De oplossing van crypto 1 luidt:

horizontaal: 1. observant 5. blokken 8. landmijl 9. corona 10. sporten 14. promotie 15. vakken 16. oplage 18. scriptie 21. monster 24. omhaal 25. student 26. ijsberen 27. reguleren
verticaal: 1. onpas 2. saldo 3. almanak 4. telefonie 6. lector 7. kortom 11. pressie 12. revers 13. steeds 14. professor 17. limburg 19. parade 20. italie 22. tutor 23. rozijn

Er waren 26 inzenders van een goede oplossing. De winnaar van de boekenbon is -na loting- Hans Hermans (afd. Verwerking Bibliotheek).

Kouwetenendokter

Wie het werk van dichters als Mallarmé, Celan of Kouwenaar 'hogere wiskunde' noemt, is slachtoffer van een misverstand maar heeft desondanks gelijk. De term 'hogere wiskunde' wordt hier met ironie gebruikt; hij geldt als metafoor voor alles wat op het eerste gezicht onbegrijpelijk is. Maar als zoveel vereist ook het lezen van poëzie enige gewenning, oefening, training misschien wel. En vooral: geduld, het geduld om te lezen en opnieuw te lezen, op zoek naar de eenheid van het gedicht, zijn coherentie en naar de betekenis die door dat kleine evenwichtige stelsel van klanken, woorden, zinnen, ritmische verschijnselen, beelden en metaforen wordt opgeroepen. Met één gedicht op zak kan men wekenlang vooruit. Op zeker moment kent men het uit zijn hoofd. Dan worden de weken maanden en jaren.

Poëzie als 'hogere wiskunde': als het op haar veronderstelde onbegrijpelijkheid slaat, getuigt de term van een misverstand. Maar als metafoor is 'hogere wiskunde' wel degelijk van toepassing wanneer hij betrekking heeft op het dichtertelijke verlangen naar helderheid, naar de definitieve, geraffineerde, van alle bijkomstigheden gezuiverde formule die het vers is, het geslaagde althans. Het gedicht dat de wereld begrijpt zonder haar te verklaren, dat de geheimen en raadsels in stand houdt door ze in het heldere licht van woorden-als-getallen te plaatsen. Over het verband tussen poëzie, wiskunde, geheim en inzicht heb ik een keer een gedichtje geschreven. Het is voor kinderen bestemd en heet 'Hoofdrekenen'. Misschien had de titel ook 'Decimaal' kunnen luiden.

De komma gaat een plaats naar rechts.
Ze kon ook naar het westen gaan.
De komma gaat een plaats naar links.
De zon komt op. Dan gaat de maan.

In zijn tekening bij dit gedichtje maakte Joep Bertrams iets zichtbaar van wat mij onbewust door het hoofd moet hebben gespeeld. Bij hem hangt de sikkelvormige maan als een komma in de lucht. Zo letterlijk had ik het niet beoogd. Maar Bertrams had gelijk. Men moet het gedicht om te beginnen zeer letterlijk nemen, alsof het wetenschap betreft. Dan nog blijven er voldoende metaforen over. Ze herstellen zich. De komma wordt een maan, maar die maan weer tot komma. En eventjes is alles nieuw.

Bij de dichter J.A. dèr Mouw (Adwaita), die zeer veel filosofie in zijn sonnetten doet, las ik: 'Maar 'k danste 't liefst volgens wiskund' ge wet'.

Wiel Kusters

Cosa di Franco

Obs
Re
ma
B
O
Het
Spo
een
mog
ond
feite
allet
vers
gebi
van
vers
ven
univ
die
stud
een
den
en v
dent
gent
spor
voor
Dat
beta
teit
tege
ling
spor
Ren
LV
sie
bijd
niet
beta
over
grot
Ond
knik

Rechtenstudenten doen weinig aan sport, maar de HBO-ers slaan alles

BIJ STUDENTENSPOORT GAAT HET NIET OM DE KNIKKERS, MAAR HET SPEL

Er zijn van die mensen die er plezier in hebben: minstens een uur per week werken ze zich in het zweet bij hun pogingen een bal in het spel te houden op voorgeschreven wijze. Anderen zetten al hun spieren onder spanning tijdens een afmattende conditietraining. Van alle studenten, die aan de universiteit studeren, koopt vierendertig procent een sportkaart. Maar de ene faculteit lijkt veel sportiever dan de andere. De verschillen in sportiviteit lijken echter alles te maken te hebben met de vraag of iemand op kamers woont in Maastricht of bij pa en ma in het dorp is blijven wonen.

Het bureau Lichamelijke Vorming en Sport (LV&S) heeft ook dit jaar weer een ruim aanbod aan verschillende sportmogelijkheden. Officieel valt het bureau onder de dienst Studentenzaken, maar in feite is de klantenkring veel groter dan alleen het studentenvolkje van de universiteit. Iedere Maastrichtse student kan gebruik maken van de sportfaciliteiten van LV&S, of hij nu studeert aan de universiteit of een HBO-instelling. En bovendien kan ieder personeelslid van de universiteit een sportkaart aanschaffen die hem dezelfde rechten geeft als een student. Er is wel een verschil in prijs: een sportkaart kost vijfenzeventig gulden voor studenten van de universiteit en vijftig gulden voor HBO-studenten. Medewerkers betalen vijfenzeventig gulden voor deelname aan één sport en honderdvijftig gulden voor een passe-partout.

Dat een HBO-student een tientje meer betaalt dan een student van de universiteit is bedoeld als een symbolisch protest tegen de weigering van de HBO-instellingen om een financiële bijdrage aan de sportvoorzieningen te leveren. Volgens René Verster, hoofd van het bureau LV&S, had dat tientje extra een discussie op gang moeten brengen over de bijdrage van het HBO, maar is die opzet niet zo geslaagd: "Dat ene tientje, dat betaalt men grif, daar praat men niet over. Dan moet je het prijsverschil al groter maken."

Onder het motto 'het gaat niet om de knikkers, maar om het spel' wil de uni-

versiteit niet moeilijk doen over het toelaten van HBO-studenten. Het beleid is vooral gericht op recreatiesport: voorop staat het spelplezier, veel later pas komt de prestatie. Competitie of zelfs topsport valt uitdrukkelijk buiten de doelstelling, ook al omdat wedstrijd sport een kostbare zaak is. Dat kost niet alleen extra competitieruimte en extra trainingsfaciliteiten, maar bij uitwedstrijden ook nog eens reiskosten.

In de breedte

De universitaire sportorganisatie zoekt het in de 'breedtesport': zoveel mogelijk studenten moeten uit een breed pakket kunnen kiezen en het moet eenvoudig blijven om van sport te kunnen wisselen als iemand eens 'iets anders' wil proberen. Het sportvademecum geeft een overzicht van ruim vijftig meer of minder intensieve vormen van bewegen. Er zijn vrije sporturen voor bijvoorbeeld badminton, basketbal, softbal, tafeltennis en zwemmen. Verder worden er trainingen geboden voor hen die zich wat meer op een bepaalde sport willen toelagen, zoals waterpolo, looptraining, korfbal, hockey en verschillende vechtsporten. Bovendien worden er cursussen gegeven, waarbij naast de aanschaf van de sportkaart nog een eigen bijdrage moet worden betaald. De hoogte hiervan varieert: veertig gulden voor tien lessen (jazz)dans tot maximaal honderd gulden voor acht paardrijlessen van anderhalf uur. Er zijn ook minder voor de hand

liggende onderdelen. Naast joga zitten momenteel ook Tai Chi, aka do en zenmeditatie in het aanbod.

Verster: "Je kweekt zo waarschijnlijk ook belangstelling. Tai Chi zit bijvoorbeeld al enkele jaren in het programma en daar wordt behoorlijk veel gebruik van gemaakt. Als zo iets niet in het programma zit, weet je er ook niets over."

Naast het reguliere sportprogramma bestaan er een vijftal studentensportverenigingen. Ze vormen in feite de schakel tussen het recreatief sporten en een meer competitieve instelling. De Maastrichtse Studenten Alpen Club (Maas-SAC), de zeilvereniging Lagakari, de roeivereniging Saurus, de studenten Rugby club en de bridgeclub 'De laatste Slag' zijn organisatorisch gezien onafhankelijke verenigingen. Via de overkoepelende Limburgse Universitaire Studenten Sportstichting (LUSS) wordt deelname aan wedstrijd sport mogelijk.

Deelnemers

Voor het studiejaar '87-'88 werden er 1732 sportkaarten en 62 zwemabonnementen aangevraagd. Gedurende de 38 weken dat het programma liep werden er ruim 59.000 sportbezoeken geregistreerd. Bewegen op Muziek (BOM) blijkt de absolute topper, terwijl zwemmen qua deelname een duidelijke tweede plaats inneemt. Grote belangstelling bestaat bovendien voor de racketsporten tennis, badminton en squash, verder voor

fitness, conditietraining, volleybal en zaalvoetbal.

Maastricht telde vorig jaar vierduizend universitaire en vierduizend HBO-studenten. Van die achtduizend kocht dus ruim twintig procent een sportkaart. Maar dat percentage betekent niet zoveel, omdat de studenten van de universiteit veel meer belangstelling voor de studentensportvoorzieningen blijken te hebben. Vorig jaar schafte bijna eenderde van de vierduizend RL-studenten (34%) een sport- of zwemkaart aan. Onder de HBO-studenten is de belangstelling veel geringer: van hen koopt nog geen tien procent een sportkaart.

Binnen de universiteit bestaan ook grote verschillen in belangstelling: de ene faculteit lijkt veel sportiever dan de andere. Gezondheidswetenschappen en Geneeskunde zijn veruit de sportiefste faculteiten. Bijna de helft van de gezondheidswetenschappers heeft een sportkaart en van de medische studenten doet liefst zestig procent van de studenten mee aan een van de activiteiten die door LV&S worden georganiseerd. Dat is twee keer zoveel als het percentage bij de economische faculteit, waar dertig procent meedeelt. Hekkesluis op grote afstand van de rest is de juridische faculteit, waar slechts twaalf procent van de studenten vorig jaar een sportkaart kocht.

De belangstelling van HBO-ers voor de studentensport is helemaal bedroevend. Van de vierduizend studenten in die sector kochten er 331 een sportkaart. Overigens is hier het gebruik van de vrouwelijke vorm, dus sportster(s) en sportkaarthoudster(s), eigenlijk meer van toepassing. De studentes waren binnen het programma van deze dienst ruimschoots in de meerderheid.

Overigens constateert Verster sinds de opening van de nieuwe sporthal op Randwyck een stormachtige groei van de LV&S-clientele: "We hebben dankzij de opening van een eigen hal op dit moment al 550 kaarten meer verkocht dan op hetzelfde tijdstip vorig jaar".

"Pluk ze vanachter het behang"

Voor de lage deelnemersaantallen van het HBO en de juridische faculteit zegt Verster wel een voor de hand liggende verklaring te kunnen geven: "Van die studenten woont de grote meerderheid in Limburg. Zij komen alleen op de universiteit als dat nodig is voor het bijwonen van een onderwijsgroep; aan de rest van het universitaire leven nemen ze nauwelijks deel. En je moet er ook rekening mee houden dat daar deeltijdstudenten tussen zitten, die naast hun werk hun handen vol hebben aan de studie". Juist de nog thuiswonende dagstudenten zou Verster graag binnen zijn programma halen: "We willen de studenten uit de regio, die hier niet op kamers wonen, toch uit hun isolement proberen te halen, om ze te laten meedoen aan het studentenleven. Je moet ze uit hun vertrouwde omgeving trekken waarin ze lid zijn van de harmonie of de schutterij van Schin op Geul. Eigenlijk moet je ze achter het behang vandaan zien te plukken!"

Ofschoon de 'secundaire studentvoorzieningen' al jarenlang onder grote bezuinigingsdruk staan, houden alle Nederlandse universiteiten er eigen sportaccommodaties op na, die zijn opgebouwd in de tijd dat de Maastrichtse universiteit nog niet bestond. En toen die er kwam, was de afbraak van de voorzieningen eigenlijk al begonnen. Bovendien werd in de basisfilosofie van de universiteit opgenomen dat studenten moesten integreren in de stad en dus maar lid moesten worden van bestaande Maastrichtse sportclubs. Verster: "We zijn ontstaan in een periode waarin niets meer mocht met als gevolg dat we ook niets hadden en echt de boer op moesten te kijken of we iets bij elkaar konden

sprokkelen."

Dit sprokkelwerk blijkt toch nog wat opgeleverd te hebben. Het feit dat de RL het tot voor kort als enige universiteit in Nederland zonder eigen accommodatie moest stellen, ziet Verster niet meer als zo'n groot nadeel. "Natuurlijk, er zijn dingen die je graag zou willen. Als je Twente of in Groningen ziet, lik je je vingers af. Maar dan realiseer ik me ook dat er een reusachtige overhead aan kosten en zorgen aan vast zit." Feit is dat andere universitaire sportcomplexen momenteel worstelen om het hoofd boven water te houden. In Utrecht kost inschrijving voor één uur sporten per week gedurende een semester evenveel als hier de sportkaart met al haar mogelijkheden. De TH Delft heeft een verouderde en slecht onderhouden sporthal. Na de laatste bezuinigingsronde is daar een projectmanager aangesteld om een bedrijfsmatige aanpak voor het sportcentrum uit te werken. En de TU Twente moet in de zomer delen van haar complex aan derden verhuren. Een eigen accommodatie is natuurlijk leuk. Je breidt zo je managementtaak uit, maar het kost ook extra geld. En het gaat voorbij aan je feitelijke hoofddoel: het ontwikkelen van studentensport, waarbij je zoveel mogelijk studenten aan het bewegen krijgt." Verster's conclusie is dan ook dat het praktischer is om geen eigen accommodatie onder beheer te hebben, maar om naar een andere formule te zoeken. "Wij staan niet, zoals Twente of Nijmegen, onder dwang om het eigen sportcomplex in weekeinden of vakanties aan derden te verhuren om de exploitatiekosten te dekken."

De manier waarop in Maastricht wordt gewerkt bestaat ook na de opening van de sporthal op Randwyck nog voor een aanzienlijk deel uit afspraken met derden. Er wordt onderhandeld met verenigingen (zoals Tafel Tennis Vereniging Maastricht), stichtingen (onder meer Dojo de Kier) en commerciële sportbedrijven. Soms huurt LV&S alleen ruimte, soms ook nog bepaalde materialen en in enkele gevallen wordt een 'compleet product' gecontracteerd, dat wil zeggen ruimte inclusief lessen of trainingen. In een dergelijke samenwerkingsformule moet de huurlast voor ongeveer vijftig uur sporthal en zeventig uur sportzaal per week worden opgebracht uit RL-huisvestingsmiddelen. Voor het lopende studiejaar is daarvoor 260.000 gulden uitgetrokken.

Bedrijfsfitness

Voor Verster is het na de sterke groei die zijn afdeling de afgelopen jaren heeft doorgemaakt tijd om op zoek te gaan naar nieuwe activiteiten: "Welke functie kunnen we bijvoorbeeld hebben voor de plannen rond bedrijfsfitness, welke voor bewegingswetenschappen? Er zijn wel contacten en er leven overal genoeg initiatieven. Ik zeg dan: dan zou de universiteit eigenlijk zelf de proeftuin moeten zijn. Als je een product wil gaan verkopen, moet je ook een mooie etalage hebben. Ik wil wel met LV&S die etalage zijn."

Vanuit die gedachte is het middagpauze-project in sporthal Randwijck gestart. Werknemers van omliggende bedrijven kunnen voor een rijksdaalder deelnemen aan Bewegen Op Muziek of aan de conditie- of looptrainingen. Het project loopt inmiddels een aantal maanden, maar er heeft nog geen stormachtige toeloop plaatsgevonden. René Verster vindt dat niet zo'n ramp: "Met de betalende deelnemers kunnen we de meerkosten voor het middagprogramma praktisch dekken. Bovendien kunnen we zo nog wat experimenteren."

Universiteit

Promotie drs. C. van Vliet

Drs. C. van Vliet promoveert op 9 nov. op het onderwerp: 'Organic solvent exposure and neuropsychiatric disorders. Results from an epidemiological study among Dutch painters and construction workers.'

Promotors: prof. dr. Tj. de Boorder en prof. dr. F. Sturmans.

Co-promotor: dr. G. Swaen.

Schilders werken met verven en schildersproducten die vaak organische oplosmiddelen, zoals terpineol, bevatten. Internationaal bestaat al geruime tijd bezorgdheid over de effecten op lange termijn voor het centrale zenuwstelsel bij blootstelling aan organische oplosmiddelen. Deze schadelijke effecten voor het centrale zenuwstelsel zijn onderwerp van studie geweest in een epidemiologisch onderzoek.

De centrale vraagstelling van dit onderzoek is of schilders door blootstelling aan organische oplosmiddelen een verhoogd risico lopen op langdurige arbeidsongeschiktheid (WAO-intrede) tengevolge van psychische aandoeningen. Daarnaast is gekeken of aan oplosmiddelen blootgestelde werknemers (i.c. schilders) meer gezondheidsklachten rapporteren dan niet aan oplosmiddelen blootgestelde werknemers (i.c. bouwvakkers). Het onderzoek is d.m.v. een schriftelijke enquête uitgevoerd onder personen die zijn aangesloten bij het Sociaal Fonds Bouwnijverheid of het Sociaal Fonds Schildersbedrijf. Dit onderzoek werd gefinancierd door de Stichting Arbouw.

Promotie drs. G. Homminga

Eveneens op 9 nov. promoveert drs. G. Homminga (Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis te Nijmegen) op het onderwerp: 'Perichondrial arthroplasty of the knee'. Promotor prof. dr. A. van der Linden. Kraakbeenbeschadiging van de knie treedt veelvuldig op en geeft aanleiding tot klachten die zich veelal niet laten verbeteren door de bestaande behandelingsmethoden. Drs. Homminga heeft in een dierexperiment aangetoond dat met een ribvriestransplantatie kraakbeendefecten volledig herstellen. Bij toepassing bij patiënten bleek er aanzienlijke vermindering van de klachten op te treden door de nieuwvorming van kraakbeen in de geopereerde knie.

Inauguratie dr. Brugada

Op dinsdag 31 okt. hield dr. Pedro Brugada I Terradellas in Utrecht zijn inaugurale rede met als titel 'Op weg naar het gouden tijdperk in de ritmologie'.

Inauguratie Backhaus en Wolff

Op 10 nov. houden prof. dr. J. Backhaus

en prof. dr. C. Wolff MBA hun inaugurale rede.

De titel van de rede van dr. C. Wolff MBA, hoogleraar Financieel Management en de Financiële Markten, luidt: 'Pensioenverzekering? Een financieel-economische beschouwing'.

De titel van de rede van dr. J. Backhaus, hoogleraar Economie van het Overheidsgebed en de Publieke Sector, luidt: 'De financiering van de welvaartsstaat'.

Rijexamen-kandidaten gezocht

Voor een onderzoek o.l.v. de Vakgroep Sociale Psychiatrie zoeken wij deelnemers die in de loop van dit jaar hun rijexamen willen afleggen. Het onderzoek beslaat drie dagen. Van onze kant wordt men gevraagd een horloge te dragen dat 10 maal per dag een piep laat horen. Hierop moet je dan reageren door een kort vragenlijstje in te vullen en en speekselmonster te nemen. De vragenlijstjes informeren naar opgedane ervaringen gedurende de dag. Het speeksel dient ter bepaling van het hormoon cortisol. Deelname wordt gehonoreerd met een kleine materiële vergoeding. Vooral mannen worden uitgenodigd te reageren. Voor meer info: Ric.v. Poll, tel. 299784 of Miranda v.d. Boorn, tel. 299772.

Agenda KOKO

di. 7 nov.: video 'the last temptation of Christ', 20.30 uur & 22.30 uur.
wo. 8 nov.: het smartlappenfestival, 21.00 uur. Inschrijven voor 6 nov., 18.00 uur op de inschrijffijl in de kroeg.
wo. 15 nov.: a.l.v. 20.00 uur
ma, di, wo (vegetarisch), do: mensa 19.00 uur. Inschrijven voor 16.00 uur op de kroeg, max. 30 personen.
KOKO, Hoogbrugstraat, Maastricht.

Agenda Tafelstraat 13

ma. 6 nov.: 19.00 uur. Droomgroep 20.00 uur, start van de filosofiegroep over Hans Achterhuis 'Het rijk van de schaarste'.
di. 7 nov.: 19.00 uur. Lijfwerk 20.00 uur. poëziegroep m.m.v. Wiel kusters. Besproken worden 'Het souper' en 'het groote lijden', gedichten van Martinus Nijhoff.
wo. 8 nov.: 20.00 uur. Groep over de serie 'Nauwgezet en wanhopig'. 20.00 uur. Bijbelleesgroep leest verhalen van 'godenwinkels'.
do. 9 nov.: 17.45 uur. Koor 20.00 uur. Toneel 20.00 uur. Levensvragen
vr. 10 nov.: 20.00 uur. 'Boal theater avond'. Een workshop m.m.v. Coby Dubbeld.

Openbaar rookverbod

Vanaf 1 jan. 1990 zijn de beheerders van openbare gebouwen wettelijk verplicht om een rookverbod in te voeren. Bescherming van de niet-roker is het voornaamste doel van de nieuwe maatregel, die is gebaseerd op de Tabakswet. Begin

Dienst Voorlichting

"Bulletin" wordt verzorgd door de Dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redactrice van deze rubriek, Noortje van Putte, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij haar verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de donderdag daarop verschijnt. De Dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen. Informatie: Noortje van Putte, tel. 887171.

december zal hier een postbus 51-voorlichtingscampagne over gevoerd worden.

Mgr. Boymansprijs 1990

Jaarlijks stelt het Mgr. Boymans Fonds, indien de beoordeling daartoe aanleiding geeft, één of meer prijzen ter beschikking voor een dissertatie of soortgelijk manuscript en twee scripties.

Voor inzending komen in aanmerking een dissertatie of scriptie die handelt over een aspect van de sport, de lichamelijke opvoeding, de recreatie of de daarmee samenhangende maatschappelijke achtergronden van de sportbeoefening in het algemeen en meer in het bijzonder vanuit een christelijke levensopvatting. Inzending is mogelijk tot 1 feb. 1990. Info: tel. 073-138884.

Gezondheidspracticum

Iedere maandag van 19.30 tot 21.45 uur vindt in het hoofdgebouw een gezondheidspracticum plaats i.s.m. de Stichting Esse. Aan de hand van eenvoudige oefeningen (o.a. massage, stoelen, dans, gestalt, yoga) ontdekken we het effect daarvan op ons lichaam. De oefeningen zijn veilig en eenvoudig en gericht op verzorging, ontspanning en het uitbouwen van gezondheid. Ze leren ons bewust te worden van onze energie die nog in ons sluimert. Info: Mariet Custers, tel. 625056 of Peter Meys, tel. 473650. Belen na 18.00 uur.

Cursus voorlichting+cursusopzet

Het Instituut voor Toegepaste Voorlichtingskunde verzorgt in het voorjaar 1990 een aantal cursussen op het gebied van het 'Opzetten van een voorlichtingsactiviteit' en het 'Opzetten van een cursus', voor mensen die voorlichting of cursussen geven zonder over veel theoretische voorlichtingskundige kennis te beschikken. Info: ITV, tel. 08370-83808.

Gaia-symposium

N.a.v. de verjaardag van de Leidse Biologen Club wordt ook dit jaar, op 24 nov., een symposium georganiseerd. Onderwerp is de Gaia hypothese van James E. Lovelock, die de theorie behelst dat de aarde en haar levensvormen een complex zelfregulerend systeem zijn en dat dit systeem de mogelijkheid bezit zelf de optimale omstandigheden voor zijn overleving te handhaven. Info: Jeroen Hendriks, tel. 071-125312.

Jobhunting '89

Op 22 nov. wordt door de Stichting Student Press Jobhunting '89, de grote banenmanifestatie, georganiseerd in Utrecht. Info en aanmeldingsformulieren: SSP, tel. 050-138900.

Christen-zijn

Op verzoek van de studentenbeweging Ichtus organiseert het Internationaal

Christelijk Studiecentrum een cursus van 4 avonden met als thema: Christen-zijn, wetenschap en samenleving. De eerste avond zal zijn op woensdag 8 nov., van 19.30 tot 21.30 uur, TS53, kamer 2000. Deze avond heeft als thema: Bijbelse radicaliteit in wetenschap en samenleving. Hoe gebruiken we de Bijbel? Bestaat er een christelijke levenshouding? Spreker: Ton Sent, directeur ICS. Info: Madeleen Kouwenhoven, tel. 438348.

Supercomputer gebruikersdag

Op vrijdag 24 nov. vanaf 09.30 uur organiseert SARA de zesde supercomputer gebruikersdag. Aandacht zal geschonken worden aan de supercomputers waarop via de Supercomputer Dienstverlening gewerkt kan worden. Info en reservering: tel. 020-5923017/3000.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

- Van de NUFFIC is de vernieuwde brochure 'Beurzen voor Studie en Onderzoek in het Buitenland' ontvangen. De brochure geeft een overzicht van beurzen die beschikbaar zijn via Culturele Verdragen, het STIR-programma van de Nederlandse overheid en het ERASMUS- en Comettprogramma van de EG. Deze uitwisselingsprogramma's zijn bedoeld om de internationale mobiliteit van studenten en wetenschappers te bevorderen en te ondersteunen.
- Op 24 en 25 nov. wordt door 8 Europese Business Schools een forum georganiseerd waarin hun programma's voor 1990-91 worden gepresenteerd. Plaats: Hotel Intercontinental te Keulen, BRD.

Meer info: Bureau Buitenland op di. en do. van 10.00 tot 11.30, kamer 2.006A, Bou 3, tel. 887513/7519.

Studium Generale

Formalisme en ...

Op donderdag 2 nov. wordt om 20.00 uur in de aula, TS53, een lezing georganiseerd door drs. B. Amsenga, slavist, docent RU Leiden, met als titel: Formalisme en de Russische literatuur.

De Russische cinema

Op donderdag 9 nov. wordt eveneens om 20.00 uur in de aula, TS53, een lezing georganiseerd met als titel: De Russische cinema, door drs. Mark Paul Meyer, slavist en redacteur filmblad SKRIEN.

Onderwijs

Bureau Studentendecanen

Bij het bureau Studentendecanen kunnen alle studenten en auditoren van de RL met vragen en problemen terecht. De decanen geven voorlichting en advies bij vragen van studenten m.b.t. hun sociale en economische situatie. Hierbij valt te denken aan o.a.: uitstel van militaire dienstplicht, studiefinanciering en uitkeringen, studievertraging, studie-ontbreking, aanmelding, loting, plaatsing, inschrijving en inschrijvingsduur, beroepsprocedures, inschrijving als auditor, resp. extraneus, beroep op noodfonds, (vervolg)opleidingen.
Ook voor begeleiding bij problemen van meer persoonlijke of psychische aard kan men een beroep doen op het decanaat. B.v.: onzekerheid, gespannenheid, concentratieproblemen, vage lichamelijke klachten, eenzaamheid, moeilijkheden in het leggen van contacten, vragen omtrent de eigen identiteit, problemen/conflicten met de partner, sexualiteit, conflicten met de ouders, moeilijkheden bij het zelfstandig wonen.
Open spreekuur: dinsdag en donderdag 14.00-16.00 uur en woensdag 17.00-19.00 uur. Telefonisch zijn de decanen bereikbaar: maandag t/m vrijdag 13.30-14.00 uur. Het secretariaat van bureau Studentendecanen is geopend: maandag t/m vrijdag 13.30-16.30 uur. Dan

kunnen ook afspraken met een van de decanen gemaakt worden.
Medewerkers: drs. Ruud v.d. Berg (decaan), mr. Heleen de Bruin (hoofd), mw. Juliette Creemers (decaan), drs. Jos v.d. Schaaf (decaan). Bou3, kamer 0306, tel. 887354.

Studie-infotheek

In de studie-infotheek van bureau Studentendecanen is informatie aanwezig m.b.t. studierichtingen en afstudeerrichtingen binnen het Nederlands Wetenschappelijk Onderwijs en het Hoger Beroeps onderwijs. Ook voor informatie over de arbeidsmarkt, militaire zaken, handicap, etc. kan men in de studie-infotheek terecht. Laatste aanwinsten: Elseviers Studiaalmanak 1989/1990 en Elseviers Beroepsalmanak. Tevens de nieuwste HBO-almanak en het Poëzieboek.
Studie-infotheek: geopend maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 14.00-16.30 uur en woensdag 16.00-19.00 uur. Bou3, kamer 0310B, tel. 887351.

Steunpunt Studiefinanciering

Het Steunpunt Studiefinanciering Mastricht geeft algemene en individuele informatie en advies aan al degenen die de regio, die te maken hebben/krijgen met vormen van studiefinanciering en centrale inning van lesgeld, ongeacht onderwijssoort of onderwijsinstelling. Deze info wordt verstrekt per telefoon (06-lijnen), aan de balie en op voorlichtingsbijeenkomsten. Brochures en formulieren zijn aan de balie te verkrijgen. Openingstijden: maandag t/m vrijdag 9.00-12.00 uur en 14.00-16.00 uur, tel. 3212151, Len.26.

Bureau Inschrijvingen/Centrale Studentendecanenadministratie

Centrale Studentendecanenadministratie: telefonisch bereikbaar via tel. 887158/7159 maandag t/m donderdag 13.30-16.30 uur en vrijdag 9.00-12.00 uur.
De balie van Bureau Inschrijvingen is op bovengenoemde tijden geopend, ingang Len.26.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief enveloppe binnen 10 dagen richten aan de Dienst Personele Zaken. Intern vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 128

De RL zoekt voor het ontwikkelingsproject HIOS een TECHNISCHE WETENSCHAPPELIJKE PROGRAMMEUR (M/V) t.b.v. het ontwikkelen van een Huisarts Informatie en Onderzoek Systeem. Het ontwikkelingsproject wordt uitgevoerd als samenwerkingsproject tussen de vakgroepen Huisartsgeneeskunde en Medische Informatica en Statistiek van de Faculteit Geneeskunde en de VVA te Utrecht anderszits.

Taak:
- het bijdragen aan de ontwikkeling van een Huisarts Informatie en Onderzoek Systeem;
- het gebruiken van reeds bestaande standaardprogrammatuur bij de ontwikkeling;
- het uitvoeren van acceptatietesten;
- het opstellen en onderhouden van systeemdocumentatie

Eisen:
- HBO-niveau Informatica;
- zo mogelijk ervaring met de programmeertaal Pascal en met 4e generatie taal;
- ervaring met de ontwikkeling van informatiesystemen en meerdere jaren ervaring in een soortgelijke functie;
- goede contactuele eigenschappen en het vermogen om zelfstandig en in groepsverband met de industrie, huisartsen van het ontwikkelnet alsook met informatici te werken.

Arbeidsvoorwaarden:
De aanstelling geschiedt in eerste instantie voor de duur van 1 jaar, waarna een gunstige evaluatie (door contractpartners) een vervolgproject met een duur van 3 jaar tot de mogelijkheden behoudt. De aan te trekken medewerker(st)er wordt geplaatst bij de vakgroep "Medische Informatica en Statistiek".
Salariering:
Afhankelijk van leeftijd en opleiding maximaal f 4.144,- (max. schaal 8 BBRA 1984).

Interne vacature 132

Bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting en Opvoeding van de FdGW wordt per 15 november voor het rookpreven-

RL- AGENDA

02-11 Conference The Economics of Technological Change, Aula, Ts53. Info MERIT, tel. 888743.

02-11 Lezing: 'Formalisme en de Russische literatuur', door B.J. Amsenga. Aula, 20.00 uur.

04-11 Voorlichtingsdag Geneeskunde, Deb1.

04-11 Voorlichtingsdag Gezondheidswetenschappen, TS53.

07 t/m 10-11 PHO cursus Inleiding in verplegingswetenschappelijk onderzoek, Kasteel Elsloo, Elsloo. Info: PHO Gezondheidswetenschappen, tel. 887396.

08-11 Congres Ouderenzorg in Limburg, Deb1, 9 uur, info: tel. 888381/367.

09-11 Promotie C. van Vliet, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

09-11 Promotie G. Homminga, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

09-11 Lezing: 'De Russische cinema', door Mark Paul Meyer. Aula, 20.00 uur.

10-11 Inauguratie prof. dr. J. Backhaus en prof. dr. C. Wolff, Aula, TS53, 15 uur, info: tel. 887141/7210.

10-11 Studiedag over het Akkoord van Schengen. Collegezaal, Zwingelput 4, 10.15-17.00 uur. Organisatie: Vakgroep

Strafrecht/Criminologie. Info: tel. 887377.

11-11 Voorlichtingsdag Rechtsgeleerdheid, ZW4.

11-11 Voorlichtingsdag Economie, TS53.

15-11 Bijeenkomst International Association of Cancer Registries, MECC, info: tel. 254059.

16-11 Promotie P. Falger, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

16-11 Lezing: 'Russische kunst en architectuur en hun relatie met de hedendaagse kunst', door Jean Leerling. Video: 'The Russian Artistic Experiment'. Aula, 20.00 uur.

17-11 Promotie J. Verschuuren, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

17-11 Promotie J. Drieman, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

18-11 Voorlichtingsdag Economie, TS53.

22-11 Lezing: 'De Russische architectuur', door Kees Christiaanse. Aula, 20.00 uur.

23-11 Promotie R. Mertens, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

23-11 Promotie G. ten Velde, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

24-11 Promotie A. Schrijvers, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

24-11 Promotie Hr. Mahabier, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

24-11 Congres Economie van de Ouderenzorg, MECC, info: tel. 887439.

28-11 t/m 1-12 Cursus "Onderzoek en verpleegkunde in de cardiologie". Info: Mw. Senten, Verplegingswetenschap RL, 887284.

30-11 Promotie J. Tordoir, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

30-11 Promotie H. Vonsee, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

30-11 Lezing: 'De Russische beeldende kunst, in het bijzonder Malevich', door Joop Joosten. Lezing: 'de Franse Revolutie als inspiratiebron voor de Russische avant-garde', door Nic. Tummers. Aula, 20.00 uur.

01-12 Tweede Jaarlijkse Symposium van Biologisch Gezondheidkundigen. Collegezaal Bld.101. Info: J. Kleinjans, 888610/888637.

01-12 Inauguratie prof. dr. S. van der Linden, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

01-12 t/m 22-12 Tentoonstelling, 'Affiches voor mensenrechten', Universiteitsbibliotheek, Bonnefantenstraat 2.

proi
ST
voor
De t
mel
het
Daa
wor
en v
De
De
stuc
Info
gro

Inte
De l
func
ASC
Alge
Het
ten
ond
afro
jare
wor
wijs
Voo
wor

1.T.
non
Proj
bou
aan
Gev
een
stel
en l
Pro
proj
retit
de c
vra
bijz
bed
bou
kos
Info

2.T.
mie
Pro
drai
eco
Gev
om
stel
Pro
van
win
ken
bel
ting
gen
wor
m.t.
nah
Infc
pro

Sal
Hel
ling
eer
per
Me
brie
pla
mo
soll
dar
der
afz
pla

Inte
Bij
eer
ME
BO
m.r
De
prir
des
ties
De
na
var
bijv
log
ma
zo:
Tal
-a
cat
-m
de

Dienst Voorlichting

in de OPC
- beschrijving van de AV-producties van de RL t.b.v. de landelijke catalogus
- opbouw en ontsluiting van informatiebestanden, anders dan de AV-catalogus en de inbouw hiervan in de OPC.
Functie-eisen:
- BDA-opleiding of equivalent (bijv. GO-A)
- ervaring met personal computers, liefst ook met softwarepakketten t.b.v. documentatiebestanden (bijv. CARD-BOX)
- kennis van, liefst ervaring met catalogiseersysteem (GGC) van Pica
- kennis van en affiniteit met AV-media, c.q. informatiedragers anders dan boeken/tijdschriften.

Geneeskunde

Bestuurszetels vacant
In het bestuur van de FdG zijn drie bestuurszetels vacant, te weten: twee WP-zetels voor het aandachtsgebied onderwijs en het aandachtsgebied onderzoek, alsmede de OBP-zetel.
De Vertrouwenscommissie roept kandidaten op voor deze functies en verzoekt de leden van de facultaire gemeenschap de commissie te attenderen op de namen van geschikt geachte personen. Info: prof. dr. de Haan.
Reacties voor 10 nov. aan de secretaris van de Vertrouwenscommissie H. van de Voort, Buro Medische Faculteit, Dr. v. Kleefstraat 25, Maastricht.

SCI op CD-ROM
De proefschrift Science Citation Index-CD-ROM januari-juni 1989 wordt gedemonstreerd in bibliotheek AZM/BMC tot eind december. Een demonstratie kan bijgewoond worden op woensdag van 13.00 tot 17.00 uur en op vrijdag van 09.00 tot 13.00 uur. Een afspraak kan gemaakt worden bij de balie van de bibliotheek AZM/BMC, tel. 862298.

Openingstijden Randwijk
I.v.m. de voorlichtingsdagen van de FdG is zaterdag 4 nov. de bibliotheek Randwijk gesloten. Het Studielandschap Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen is daarentegen de hele dag geopend (09.00-17.00 uur).

Programma bezoek Professor Sackett (McMaster) aan MAASTRICHT
Let op wijzigingen van tijden en locaties vergeleken met het eerdere (voorlopige) programma!!
Professor Sackett verbonden aan de afdeling Interne Geneeskunde en aan de afdeling "Clinical Epidemiology & Biostatistics" van de McMaster Universiteit, Hamilton, Ontario, Canada, bezoekt tijdens zijn "Sabbatical" Maastricht.
Dit bezoek vindt plaats van maandag 6 nov. t/m vrijdag 10 nov.
Het programma daarvoor is thans als volgt:
Ma. 17.00 uur (ARC Zaal 4): Medical Grand Round:
Titel: Clinical Disagreement about a Patient with Dysphagia.
Di. 17.00 uur (Collegezaal BMC). Seminar: N-of-1 Randomized Trials.
Wo. 17.00 uur (Collegezaal BMC). Seminar: Number Needed to Be Treated.
Do. 12.45 - 13.45 uur (ARC Zaal 4). Titel: "How to Teach Clinical Epidemiology at the Bedside"?

Do. 17.00 uur (Collegezaal BMC): Medical Grand Round
Titel: "Obstructive Jaundice". Multidisciplinaire presentatie door de afdelingen Heelkunde, Interne en Radiodiagnostiek.
Info: Prof. Dr. Sj. van der Linden, tel. 862533.

Voorts zijn er visites met staf en assistenten op diverse afdelingen van Interne Geneeskunde. (Deelname hieraan is in principe beperkt tot medewerkers van deze afdelingen).
Dinsdag 09.00 - 10.30 hr: Afd. A2 (Gastro-Enterologie)
Dinsdag 11.00 - 12.30 hr: Afd. G2 (Nefrologie)
Woensdag 09.00 - 10.30 hr: Afd. A3 (Oncologie)
Woensdag 14.00 - 15.30 hr: Afd. A1 (Endocrinologie)
Hierop sluit aan:
Vrijdag 09.00 - 11.00 hr (ARC Zaal 4): Plenaire Sessie.
Presentatie van "Educational Prescriptions" met discussie.

Keuzeblok 'rechtspositie van..'
In de klapper keuze-onderwijs geneeskunde jaar 5 en 6 is een keuze-blok van

de vakgroep gezondheidsrecht "rechtspositie van de arts" opgenomen. Dit blok is opgezet om de basis-arts een relevant overzicht te geven van het gezondheidsrecht. De duur van het blok is vier weken en zal tweemaal plaats vinden t.w. van 27 nov. t/m 22 dec. en 19 maart t/m 12 april 1990. Opgave 4 weken voor aanvang van het blok: mw. G. van der Schoot, Buro Onderwijs FdG, VKS25, tel. 888145.

Keuzeblok 'Eenvoudige...'
Prof.dr.P.Brombacher is bereid een keuze-blok "Eenvoudige klinisch-chemisch haematologisch laboratoriumdiagnostiek" te organiseren gedurende de periode 4 t/m 15 of 11 t/m 22 dec. Opgave: mw. G. van der Schoot, Buro Onderwijs FdG, VKS25, tel. 888145.

Co-assistenten India
In een ziekenhuis van een lepra-kolonie te Madras, India, is er gedurende het hele jaar plaats voor twee co-assistenten.
Duur minimaal drie maanden. Verblijf is kosteloos. Info: mw. G. van der Schoot, Buro Onderwijs FdG, VKS25, tel. 888145.

Onderwijsverslag 1988
Het onderwijsverslag 1988 is verschenen. Het rapport geeft in deel 1 uitgebreide informatie over de onderwijsorganisatie van de faculteit, het onderwijsprogramma, het systeem van kwaliteitszorg, examengegevens, studentvoorzieningen, en besluit met het hoofdstuk onderwijsdienstverlening. Deel 2 bevat een uitgebreide beschrijving van het Skillslab FdG. Voor geïnteresseerde studenten is een exemplaar beschikbaar, zo lang de voorraad strekt, bij de informatiebalie Geneeskunde in Randwyck.

Gezondheids- wetenschappen

Openingstijden Randwijk
I.v.m. de voorlichtingsdagen van de FdG is zaterdag 4 nov. de bibliotheek Randwijk gesloten. Het Studielandschap Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen is daarentegen de hele dag geopend (09.00-17.00 uur).

Stagiaire BGK gezocht
Voor een afstudeerstage van 6 mnd. wordt een student biologische gezondheidkunde gezocht. Onderwerp van de stage is het gebruik van computersimulatiemodellen in studies aan milieuproblematiek. Het reeds ontworpen simulatiemodel ozon dient verder uitgewerkt te worden; d.w.z. inhoudelijke teksten voor het help-programma opstellen en data aanleveren voor de diverse parameters van het programma. Meegewerkt zal worden aan het ontwerpen van een nieuw simulatiemodel voor studie van het broeikaseffect en aan een eventuele koppeling van dit model met het ozon model. Gewenst is interesse in milieuproblematiek en enige kennis van informatica. Begeleiding vindt plaats vanuit de vakgroep biologische gezondheidkunde en de vakgroep medische informatica en statistiek. Info: Siebren Groothuis, MIS, tel. 888415, Koos Vrieze, Wiskunde FdAW, tel. 887494 of Jan van Maanen, BGK, tel. 888639.

Rechts- geleerdheid

Zakenrecht
In het kader van het blok zakenrecht zal

WAAROM AAN HET TOEVAL OVERLATEN?
HET GROOTSTE DEEL van onze ingeschrevenen vindt binnen het jaar een levenspartner.
Zoekt U een partner voor een duurzame man/vrouw relatie, bel dan vrijblijvend:
045-726539 (mevr. Luchtman) of **077-825386** (hoofdkantoor)
Of vraag de GRATIS BROCHURE aan: Stichting Mens en Relatie, Postbus 5050, 6041 GB Heerlen.
Stichting Mens en Relatie is erkend RvT, met garantiefonds

op 7 nov. 14.00 uur in de Collegezaal Nieuwenhof een college gehouden worden door M. Tratrik met als onderwerp "Wijzen van eigendomsverkrigging".

Responsiecollege bedrijf
Woensdag 8 nov. 16.15 uur Collegezaal, responsiecollege Bedrijf.

Kollege Overheid
Woensdag 8 nov., 13.00 uur Mabi-bioscoop, hoorkollege Overheid.

Kollege Recht, Markt en Staat
Woensdag 8 nov., 15.00 uur Mabi-bioscoop, hoorkollege Recht, markt en staat.

Respondiecollege bedrijf
Dinsdag 14 nov. 16.00 uur Collegezaal, responsiecollege Bedrijf.

Kontaktpersonenoverleg Overheid
Dinsdag 14 nov. 10.00 uur praktikum-3 ruimte Nieuwenhof, kontaktpersonenoverleg Overheid.

Kollege Overheid
Woensdag 15 nov. 13.00 uur Staarzaal, H. van Veldekeplein 25, kollege Overheid.

Kollege Recht, Markt en Staat
Woensdag 15 nov., 15.00 uur Staarzaal, H. v. Veldekeplein 25, kollege Recht, Markt en Staat.

Politieke filosofie
Het blok Politieke filosofie (4.3) zal in tegenstelling tot eerdere berichten in de vorm van een onderwijsgroep gegeven worden.

Economie

EFM-Alfa onderwijscommissie
De EFM-Alfa onderwijscommissie zoekt enthousiaste 1e of 2e jaars studenten. De belangrijkste taak van de OWC zal zijn informatiewinning en informatielevering van en aan propedeuse studenten ten behoeve van het op te richten reductiebureau. Aangezien de Alfa OWC nog niet actief functioneert zal er tevens een campagne gevoerd moeten worden om de bekendheid van de commissie te vergroten. Geïnteresseerden kunnen langskomen bij de EFM-kamer, TS 53, of even bellen; Marco Hulsewé, 255529, Ronald Veld, 212910.

Algemene Wetenschappen

Collegecyclus
Op 15 nov. wordt de eerste lezing van de collegecyclus Algemene Wetenschappen over Max Weber door Rein de Wilde gehouden, k. 1.089, TS 53, van 16.30-17.30 uur. Info: tel. 888375/383.
Op 21 nov. is de tweede lezing van de collegecyclus Algemene Wetenschappen over Max Weber door Rein de Wilde, k. 1.089, TS 53, 16.30-17.30 uur. Info: tel. 888375/383.
Op 29 nov. is de derde lezing van de collegecyclus Algemene Wetenschappen over Max Weber door Rein de Wilde, k. 1.089, TS 53, 16.30-17.30 uur. Info: tel. 888375/383.
Op 6 dec. tenslotte, is de vierde lezing van de collegecyclus Algemene Wetenschappen over Max Weber door Rein de Wilde, k. 1.089, TS 53, 16.30-17.30 uur. Info: tel. 888375/383.

project gevraagd een **STUDENT-ASSISTENT(E)** voor 0.2 fte (8 uur per week). De taak zal vooral bestaan uit het verzamelen en samenvatten van literatuur en het maken van een literatuurbestand. Daarnaast zal, indien nodig, de assistent worden ingeschakeld bij data-analyse en video-opnames. De aanstelling is voorlopig voor 1 jaar. De voorkeur gaat uit naar een GVO-student(e).
Info: drs. M. Dijkstra, tel. 887303 (vakgroep GVO).

Interne vacatures 133 en 134
De FdEW roept gegadigden op voor de functie van **ASSISTENT IN OPLEIDING (m/v)**
Algemene taak:
Het onder begeleiding van senior docenten verrichten van wetenschappelijk onderzoek met als beoogd resultaat het afronden van een proefschrift na vier jaren. Maximaal 25% van de werktijd wordt besteed aan het geven van onderwijs.
Voor de volgende onderzoeksprojecten worden kandidaten gevraagd:

1. T.b.v. de vakgroep Kwantitatieve Economie
Project: Een econometrische analyse van bouwrijpheidmodellen met asymmetrische aanpassingskosten.
Gevraagd wordt: een econometrist of een kwantitatief econoom met belangstelling voor arbeidsmarkt vraagstukken en kwantitatief onderzoek.
Probleemstelling: De doelstelling van dit project is het verwerven van nieuwe theoretische en empirische kennis omtrent de onderlinge tijdsafhankelijkheid van de vraag naar productiefactoren - in het bijzonder de vraag naar arbeid - door bedrijven, die te maken hebben met bouwrijpheid en asymmetrische aanpassingskosten.
Info: prof.dr. F. Palm, tel. 888833/834.

2. T.b.v. de vakgroep Algemene Economie
Project: Strategisch ondernemingsgedrag en de microfundering van de macro-economie.
Gevraagd wordt: een algemeen econoom met (wiskundig) analytische belangstelling.
Probleemstelling: Een nadere analyse van de micro-economische onderbouwing van de macro-economie waarin rekening wordt gehouden met toetredingsbelemmeringen en strategisch prijszettings- en investeringsgedrag in een algemeen evenwichtmodel. Eventueel wordt de dynamiek van het marktproces m.b.v. simulatie-technieken nader geanalyseerd.
Info: prof.dr. J.A.H. Maks, tel. 888108, prof.dr. J. Muysken, tel. 888821.

Salariëring:
Het salaris bedraagt volgens rijksregeling f 1778,- bruto per maand in het eerste jaar en loopt op tot f 3.168,- bruto per maand in het vierde jaar.
Men wordt verzocht nadrukkelijk in de brief aan te geven naar welk van de twee plaatsen de voorkeur uitgaat en een motivatie voor die keuze. Indien men wil solliciteren op meer dan één vacature, dan dienen afzonderlijke brieven te worden geschreven. Per AIO-plaats zullen afzonderlijke sollicitatiegesprekken plaatsvinden.

Interne vacature 135
Bij de Universiteitsbibliotheek (UB) is er een vacature voor de functie **MEDEWERKER (M/V) BESTANDSOPBOUW EN -ONTSluitING** m.n. t.b.v. AV-MEDIA (0,5 fte). De medewerker zal in eerste instantie primair worden ingezet ten behoeve van de optimale ontsluiting van de AV-collecties van bibliotheek en studielandschap. De hiermee opgedane ervaring zal daarna tevens worden benut bij de ontsluiting van andere deelcollecties en bestanden, bijvoorbeeld via de online-publiekscatalogus (OPC), het zg. 'community information'-systeem, ofwel via PC-systemen zoals CARDBOX.
Taken:
- acquisitie van AV-programma's en de catalogisering hiervan
- medewerking aan de vervolmaking van de AV-catalogus en de inbouw hiervan

Congressen

Symposium Ouderenzorg in Limburg
Op 8 nov. wordt het symposium over de verbinding die in Limburg is gelegd tussen de RL en de gezondheidszorg en het welzijnswerk, georganiseerd door de Stichting Academisering Eerste Lijn i.s.m. de RL. Info: R. Kocken, tel. 888381/367.

Studiedag Akkoord van Schengen
Op 10 nov. wordt een studiedag over de gevolgen van het Akkoord van Schengen voor de internationale samenwerking tussen politie en justitie georganiseerd door de vakgroep Strafrecht en Criminologie van de RL i.s.m. de Coorherth-liga.
Info: mw J Mommertz, FdR, tel. 887377.

Ondernemend onderzoek ...
Om opdrachtgevers een compleet overzicht van het aanbod aan onderzoek en onderwijs en leveranciers een overzicht van de vraag naar onderwijs en onderzoek te bieden, organiseert het Nederlands Studie Centrum op woensdag 13 dec. in Congrescentrum Engels het congres: Ondernemend onderzoek - ondernemend onderwijs, het ontmoetingspunt van opdrachtgevers en leveranciers.
aanvraag van de brochure en reserveering: tel. 010-4349966.

Sport

N.S. Kampioenschappen klimmen
M.b.t. de gehouden Nederlandse Studenten Kampioenschappen klimmen op 7 en 8 okt. volgen hier de uitslagen.
Dames: 1. I. Dijkstra, 2. K. Boelen, 3. A. Bodegraven, 4. N. de Jong, 5. H. van Bavel.
Heren: 1. E. Jacobs, 2. M. Verburg, 3. R. van Mill, 3. M. Meijnhard van Schoor (gedeeld), 5. B. Jacobs.

Savelsbosloop
M.b.t. de op 4 okt. gehouden Savelsbosloop volgt hier de uitslag: 1. L. van Houten, 2. F. de Loos, 3. J. Pluis, 4. B. Vijgen, 5. K. Langeveld, 6. J. van Looij.

Volleybal nachtoernooi
M.b.t. het gehouden nachtoernooi op 11 okt. ook hiervan de uitslag: 1. Sister Martina, 2. Sleuve-preuvers, 3. de Notenkrakers, 4. Het ignatius Sixtet, 5. Syl's beukenootjes, 6. Scrambled Eggs, 7. Netbusters, 8. Herbies, 9. Gifgaas II, 10. het Inkomteam.

MaasSAC-training
Elke dinsdag MaasSAC-training o.l.v. Hans Lanter van 19.00-20.15 uur. (sporthal Randwijk)

Agenda Lagakari
Locatie D'n Avanceur, Helmstr. 10, 20.00 uur:
do. 2 nov.: inauguratie nieuwe leden
do. 16 nov.: diäsfest, 2e verjaardag
do. 30 nov.: algemene ledenvergadering

ACADEMISCH ADVIESCENTRUM

Voor een weloverwogen benadering van het fenomeen **VERZEKERING** in de ruimste zin van het woord.

B.V. Verzekeringsbureau voor Academici

Pro Civibus

AMSTERDAM 020-736111
GRONINGEN 050-184114

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets.

Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen. U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW golf. Tevens het adres voor uw motorrij-opleiding. Bel voor informatie 043- 616153.

GRIEKSE EETHUIS

hellas

DE BETERE GRIEKSE
SPECIALITEITEN

Menu's vanaf:
f 9,50 tot f 24,50

Gefrituurde visjes

Gegrilde makreel en forel

Geopend 17-22 uur
Dinsdags gesloten

Alex. Battalaan 61
Maastricht. Tel. 043-215358

TENTOONSTELLING

zaterdag 28 okt. - 4 nov.
zondag 29 okt. - 5 nov.
steeds van 11.00 - 17.00 uur

Atelier Franscz Witte
Volderstraat 55, Meerssen
tel. 043-643435

FULL - COLOR KLEURKOPIES

Kleurkopieën zijn gelijk aan uw foto's of dia's
CANON COLOR LASER COPIER

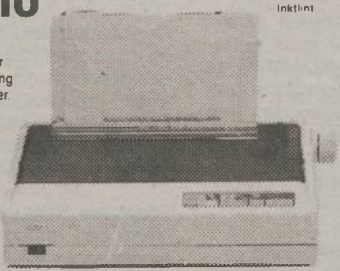
Vele mogelijkheden o.a.:

Kleuren splitsen of toevoegen: aan een deel van een foto of aan een stuk tekst. **Negatief/positief:** vanaf een negatief beeld direkt een positief maken (en omgekeerd). **Dia's:** vanaf dia's bijv. uitvergroten naar A4 of A3 **Groot zoombereik:** het zoombereik loopt van 50% tot aan 400%. Hierdoor heeft u de mogelijkheid een afbeelding te laten maken van het formaat van 20 A3 vellen (1682 x 1189 mm.) of een belangrijk onderdeel van een origineel te laten vergroten in prachtig full-colour. **Sheets in kleur** Enz. enz. ....

DELNOY DRUKKERIJ · COPYSHOP · LICHTDRUKKERIJ
Abtstraat 23 6211 LS Maastricht tel. 043-219455 Fax 043-256560

STAR LC 10

9 Naalds Multifont matrix printer met centronics parallel aansluiting 144 cps (36 in NLQ) 4 Kb buffer mogelijkheid voor papierpark Epson- en IBM compatible Tractor en friction feed. Standaard centronic parallel interface. Diverse printmogelijkheden en lettertypen voor gegevens en tekstverwerking Download mogelijkheid Inclusief Nederlandse handleiding.

Opties: Cut sheet feeder inklijnt

star

De PC-Shops zijn aangesloten op het Shopnet van U14 Information & Services

AKTIEPRIJS

NU VOOR
399,-

incl. BTW, exclusief evt. lokale aflever- en/of administratiekosten
Zolang de voorraad strekt

ALLEEN BIJ

Biomedisch Centrum
Boulevardstraat 181
6216 EA Maastricht
Telefoon 043-888506

CRALS TAXI'S

Part-time taxichauffeurs

gevraagd voor weekend.
Malbergsingel 6, 6218 AV Maastricht
Tel. administratie: 043-435000

In het kader van het 200-jarig bestaan van de Stadsschouwburg in Maastricht is nu ook onze bonbon als beste geselecteerd

Friandises

Chocolatier

De vermaarde pralines
van Maastricht

Wycker Brugstraat 55,
Maastricht

BOEKHANDEL SERVAAS STOPT ERMEE

de wetenschappelijke boekhandel SERVAAS gaat de deuren aan het Vrijthof sluiten.

Alle boeken moeten op korte termijn worden verkocht.

Het hele pand moet eind dit jaar leeg.

VANAF MORGEN WORDEN ALLE BOEKEN
(exclusief bestellingen, school- en studieboeken)
MET KORTINGEN VERKOCHT.

Wij starten deze week met **10 %** korting en elke week doen we er **5 %** bij.
(tot max. 50% korting in december)

DEZE WEEK

25%

KORTING

DAAROM
VANAF NU...

GAAN WEG MET

AL ONZE BOEKEN

(exclusief bestellingen, school- en studieboeken)

BOEKHANDEL

SERVAAS

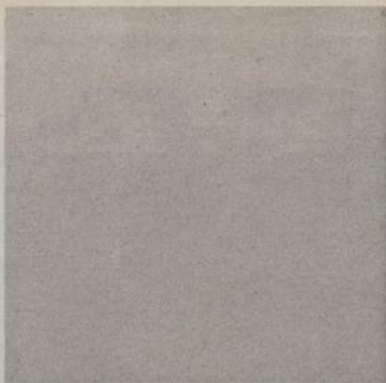
MAASTRICHT VRIJTHOF 29 TEL. 043 - 250054

Sovjetkunst

Studium Generale en Filmhuis Lumière besteden in de maand november aandacht aan kunst uit de Sovjetunie. In een aantal lezingen wordt de Russische avantgarde belicht. In aansluiting daarop vertoont het filmhuis klassieke Russische films, zoals Ivan de verschrikkelijke van Eisenstein, Georgische films - die in sfeer en thematiek nogal afwijken van de Russische - en de latere Mosfilms. De aanleiding tot dit sovjet-programma is de grotere vrijheid in de Sovjetunie, waardoor met name culturele en artistieke activiteiten naar buiten kunnen treden. De rehabilitatie van kunstenaars, die een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de Russische kunst en cultuur, heeft geresulteerd in onder andere de grote Malevich tentoonstelling in het Stedelijk in Amsterdam en muziek- en theaterproducties uit Rusland tijdens het Holland Festival. Donderdag 9 november houdt Mark Paul Meyer, slavist en redacteur van het filmblad Skrien een lezing over de Russische cinema. Een week later spreekt Jean Leering, docent aan de TU in Eindhoven, over Russische architectuur en de relatie tot hedendaagse kunst. Een Joegoslavische videodocumentaire over de schrijver Majakovski, de choreograaf Diaghilev, de schilder Malevich en de constructivist Tatlin wordt vertoond. De eerste Sovjetfilms zijn vanaf vrijdag 10 november te zien. Voor het exacte programma: zie agenda.

Ik heb geen probleem

Nog tot 9 november is in Vijverdal een tentoonstelling van affiches en plakkaats van Russische appartementenkunstenaars te zien. Titel: "Ik heb geen probleem". In de jaren zestig besloot een aantal kunstenaars in de Sovjetunie te gaan leven en werken binnen een klein,

maar vrij territorium: hun woonappartement. Zij conformeerden zich niet aan de toen gangbare, verplichte artistieke, politieke en culturele opvattingen en kozen voor "onderduiken". Hun levensomstandigheden waren zeer pover. Nu de glasnost de boventoon voert, komen de appartementenkunstenaars uit hun schuilplaatsen. Zij durven zich meer te manifesteren, maar van echte erkenning is nog geen sprake. De Russische pamphletist is nog steeds aangewezen op achteraf zaaltjes voor zijn exposities. De sociaal culturele raad van Vijverdal heeft besloten deze groep kunstenaars meer bekendheid te geven in Nederland. Tijdens een bezoek in juli 1989 zijn contacten gelegd met de appartementenkunstenaars en uit de gesprekken met hen en het verzamelde of gefotografeerde materiaal is nu de tentoonstelling samengesteld.

Museummatinee

In het Bonnefantenmuseum is op zondagen in november een serie lezingen onder de noemer Museummatinee, aanvang 11.30 uur. Op 5 november spreekt Alexander Grevenstein, directeur van het museum over het werk van Robert Mangold, van wie tot 28 januari recent werk is tentoongesteld in Bonnefanten. Zondag 12 november spreekt Arthur C. Danto, hoogleraar filosofie aan de Columbia universiteit in New York over "The institutional theory of art and critical practice: the case of Eva Hesse and Robert Mangold". Bernadette van Hövell tot Westerflier, kunsthistorica, besteedt aandacht aan enkele Limburgse kunstenaars in Europees perspectief in de eerste helft van de negentiende eeuw, onder anderen Matthieu Kessels en Henri Leeuw (19 november). André Moerman, verbonden aan het museum voor moderne kunst in Brussel belicht het kunstleven in die stad in de eerste helft van de negentiende eeuw en sluit daarmee op 26 november de lezingencyclus af.

...de pest voor een schip

Wilma, de hoofdpersoon uit de eerste roman van Rosalie Sprooten "...de pest voor een schip", moet van haar moeder een "dapper meisje" worden. Deze boodschap neemt zij mee in haar bagage, naast nog andere goede raad en een tijddodend handwerkje, als zij tamelijk hals over kop besluit haar nieuwe echtgenoot Max te vergezellen op een tocht op een krakkemikige Noorse vrachtvaarder, die de wereldzeeën bevaart van Chicago naar Gran Canaria, van Dieppe tot New Foundland. Max is Hollander, marconist en houdt van de zee, minstens zoveel als en in elk geval anders dan van Wilma. Zij is een boerendochter uit de Limburgse heuvels tussen Maastricht en Heerlen en is romantisch. De zee kent zij alleen via haar wekelijkse verplichte vismaal op vrijdag en een zoetwateransicht van twee gelieven aan de oever van een zee met "zeilbootjes, zacht oranje en lichtblauwe golfjes die over stenen kabbelden". De realiteit is stilstaand boerenleven in een van heilige roomsheid welhaast calvinistisch gezin, omringd door vier broers, een onbereikbare vader en een moeder die haar meer opvoedt dan lief heeft. De droom is vrij zijn in een gelukkig huwelijk met een stoere, mooie man op een ansichtkaartenzee.

Hoe die droom met iedere golf wordt stukgespoeld vertelt Rosalie in "...de pest voor een schip". De naam refereert aan een gezegde, dat oud maar nog niet versleten is en voluit luidt: een vrouw en een kip (of kind) zijn de pest voor een schip. Zo erg als de titel doet vermoeden is het eigenlijk niet. Wilma wordt weliswaar niet met veel egards ontvangen, maar evenmin uitgestoten of onheus bejegend of belagend in haar eer. Ze wordt geaccepteerd, zoals elk lid van de crew de ander accepteert: als een noodzakelijk element om het schip recht op de golven te houden en incidenteel als een maatje. Haar eenzaamheid is niet uniek, haar vlucht uit de werkelijkheid evenmin. Vrijwel de hele bemanning jaagt op het grijze water of in de bordelen langs de kust fantomen na. De ontgoocheling over het leven op zee en haar huwelijk met Max zitten in haarzelf als de zeeziekte die haar telkens weer uitschakelt. Zij zit tot in haar wortels. De zeezeizen zijn nodig om Wilma te genezen van haar verleden en uiteinde-

lijk kan zij terugkeren naar waar zij thuis hoort. Als een echte Limburgse is zij verklonterd met de grond.

Rosalie is dapper, net als Wilma. De roman is gebaseerd op haar eigen belevenissen en het getuigt van moed om die voor het eerst aan de wereld prijs te geven als je eenenvijftig bent. Het boek is opgebouwd vanuit losse verhalen, waarvan er verschillende zijn gepubliceerd in *Observant*. Toen ik ze nog eens nalas, begreep ik waarom ik "...de pest voor een schip" geen roman wil noemen. Het is een bundel novellen, met een rode draad erdoorheen. Voor een echte roman ontbreekt er teveel aan: de opbouw van de karakters, het uitspinnen van de intrige, de spanning. Eigenlijk zijn de oorspronkelijke losse verhalen beter, omdat de noodzaak ze een extra dimensie te geven ontbreekt. Ze zijn daardoor scherper, geestiger en hebben een mooie spanningsboog. De drang om een psychologische laag onder het avontuur te bouwen is er niet of valt minder op.

Ondanks deze kritische bemerkingen vind ik "...de pest voor een schip" het lezen zeker waard. Rosalie schrijft mooie taal. Rosalie debuteerde als schrijfster tien jaar geleden met de dichtbundel "Ambtenaar in de gezondheidszorg". Ook in haar roman is een dichteres aan het woord, een die heel goed weet wat proza is. De poëzie is naturel, niet gekunsteld en geeft aan haar stijl de nodige zwier. Tegelijkertijd schrijft zij afstandelijk als in een documentaire. Onder de woorden klinkt een toon van droge humor, onopzettelijk naar het schijnt. Jammergenoeg houdt zij deze schrijfstijl niet altijd vol. Soms verwordt de afstandelijkheid tot ongeïnteresseerdheid en verdwijnt ook de poëzie. Aan de vorm van het boek is gelukkig veel zorg besteed door de nog jonge uitgeverij De Geus in Breda. Mooi lettertje, stevig papier, aardige kaft. Het boek is in de boekhandel te koop voor negenentwintig vijftig.

Lucia Geurts

Theater

Gemekker in het Mac, Operettevereniging Maos en Neke, Stadsschouwburg, 3 nov., 4 + 5 nov.: 20.00 uur.
Ik sta van top tot teen te trillen, Adelheid Roosen, Zaal het Vervolg, 3 nov.: 20.30 uur.
Carver - verplaatst U zich eens in mij, St. Beeldenstorm, Zaal het Vervolg, 4 nov.: 20.30 uur.
Faulty Optic, Poppentheatergroep, Zaal Toneelacademie, 7 nov.: 20.30 uur.
Dans met mij, Bram Vermeulen, Redoute, 8 nov.: 20.00 uur.
The Mousetrap, Hollandse Comedie, Stadsschouwburg, 9 nov.: 20.00 uur.
Een hond begraven, Nationaal Toneel, Zaal Toneelacademie, 9 nov.: 20.30 uur.
Madelon Blom kijkt niet meer om, Doris Baaten, Stadsschouwburg Heerlen (Kleine zaal), 4 nov.: 20.30 uur.
Tien met een gniffel, Tineke Schouten, Stadsschouwburg Heerlen, 9 nov.: 20.00 uur.
Le pays du sourire (Franz Lehar) door O.R.W., Opera Royal de Wallonie Luik, 4 nov.: 14.30 uur + 5 nov.: 15.00 uur.

Muziek

Jazzgroep Small Talk, Theatercafé, 3 nov. + 4 nov.: 23.00 uur.

Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. Thomas Sanderling, Staargebouw, 4 nov.: 20.00 uur.
Fandji, percussiegroep met afro-pop oriëntatie, Löss Theater, 4 nov.: 21.30 uur.
Matineeconcert, Seniorenorkest, Redoute, 5 nov.: 15.00 uur.
Kamermuziek, Reizend Muziekgezelschap, Redoute, 7 nov.: 20.00 uur.
Lunchconcert, Ensemble Peter Soeters, Redoute, 8 nov.: 12.30 uur.
Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. Thomas Sanderling, Stadsschouwburg Heerlen, 3 nov.: 20.00 uur.
Yvonne Schiffelers, mezzo-sopraan en **Jet Janssen**, piano, Stadsschouwburg Heerlen, 5 nov.: 12.00 uur.
America, Amsterdams Saxofoonkwartet, Stadsschouwburg Heerlen, 8 nov.: 20.00 uur.

Diversen

Afrikaanse workshop, Löss Theater, 4 + 5 nov. Meer informatie bij Löss Theater.
Noord-Jemen, lezing over bouwproject in Noord-Jemen, Filmhuis Lumière, 6 nov.: 20.30 uur.
Studium Generale, lezing over de Russische avant-garde, Aula Universiteit, 9 nov.: 20.00 uur.
Art and attitude, d.m.v. lezingen, video's, interviews wordt aandacht geschonken aan de wijze waarop kunstenaars anno 1990 stelling nemen t.a.v. kunst en het kunstenaarschap, Jan van Eyck Akademie, 16 okt t/m 13 nov.

Russische Avantgarde, lezing, Aula RL, 2 nov.: 20.00 uur.
Museum Matinee 1989, Alexander van Grevenstein: Het werk van Robert Mangold, Bonnefantenmuseum, 5 nov.: 11.30 uur.

Exposities

Onbegrensd Beeld, KODA (kunstenaressen onder de aandacht), Löss Theater, 7 okt. t/m 5 nov. Openingstijden: di t/m zo van 13-17 uur.
Robert Mangold, recente werken, Bonnefantenmuseum, 8 okt. t/m 28 jan. Openingstijden di t/m vr 10-17 uur, za + zo 11-17 uur.
Dré Devens, Installatie, Bonnefantenmuseum, 8 okt. t/m 26 nov. Openingstijden zie boven.
Wiel Arets & Wim van den Bergh, Jan van Eyck Akademie - Machina Arte, Bonnefantenmuseum, 8 okt. t/m 26 nov. Openingstijden zie boven.
Wil Leenders, Octavia Molea Succi, Galerie Artisan, Grote Gracht 43, Maastricht, 4 okt. t/m 11 nov. Openingstijden: di t/m za 13.30-17.30 uur.
Haaijtsma, De Bruijn, Beelden, Perroengalerie, Vrijthof 35, Maastricht, 7 okt. t/m 4 nov. Openingstijden: wo t/m za 13-18 uur.
Laurent Hours, (Parijs) fresco's, **Peter Vandenberghe, John Toki, Nancy Frommer en Roberta Laldman**, 4 Amerikaanse keramisten, Galerie De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10 Cadier en Keer, 13 okt. t/m 20 nov. Openingstijden: do 15-20, vr, za en zo 13-18 uur en volgens

afpraak.
Stan Goes, werk n.a.v. reis naar Indonesië, Ahrend, Vrijthof 31 Maastricht, 6 okt. t/m 17 nov. Openingstijden: ma t/m vr 9-17 uur.
Nicolas Wolkenar, schilderijen en gouaches, Galerie Fah, Brusselsestraat 80, Maastricht, 22 okt. t/m 1 dec. Openingstijden: vr t/m zo, 13-17 uur.
Piet Killaars, Galerie Signe, Akerstraat 82a Heerlen, 15 okt. t/m 12 nov. Openingstijden: wo t/m zo, 14-16 uur.
VER.I.O. IN VARIA, 11 kunstenaars die hun licht willen laten schijnen op de ontwikkeling van de hedendaagse kunst in Limburg, Herbenusstraat 39 Maastricht, 20 okt. t/m 5 nov. Openingstijden: do t/m zo: 14.00-17.00 uur.
Max de Barbanson, expositie van zwart-wit foto's, Huis a/d Rois, Geulhemmerweg 32 Berg en Terblijt, 5 nov. 89 t/m 15 jan. 90. Openingstijden: 14-16 uur.
Frits van der Zander, schilderijen en tekeningen, Artifort, St. Annalaan 23, Maastricht, 4 nov. 89 t/m 6 jan. 90. Openingstijden: ma t/m vr 9-17.30 uur. Za 10-16 uur.
Walter Nikkels, typograaf, laureaat Charles Nypels Prijs 1989, tentoonstelling in de Jan van Eyck Akademie, 2 t/m 16 nov. Openingstijden: werkdagen van 9-17 uur; weekends van 14-17 uur.
Ik heb geen probleem, tentoonstelling van affiches en plakkaats van russische appartementenkunstenaars, Vijverdal, 9 okt. t/m 9 nov.

Film

Speelweek 3 t/m 10 november
 Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
Another woman, 20.00 uur
Unesco programma, 21.00 uur
Another woman, 22.00 uur
 Maandag 6 nov.: 20.30 uur: lezing met aansluitend Unesco programma.
 Mabi, Kleine Gracht 24a
Batman, dag. om 20.30 uur. Vr t/m zo om 14.30 + 18.15 uur. Wo ook om 14.30 uur.
Blind Fury, vr t/m zo om 14.30 uur, 18.30 + 21.00 uur. Ma, di + do om 21.00 uur. Wo om 14.30 + 21.00 uur.
See no evil, hear no evil, dag. om 21.00 uur. Vr om 14.30 + 18.30 uur. Za + zo om 18.30 uur.
Dream Team, vr t/m zo om 14.30, 18.30 + 21.00 uur. Ma, di, do om 21.00 uur. Wo om 21.00 uur.
 Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1
Indiana Jones and the last crusade, dag. om 18.00 + 21.00 uur. Za, zo + wo ook om 14.15 uur.
The kickboxer, dag. om 18.45 + 21.30 uur.
K-9, dag. om 18.45 + 21.15 uur. Za, zo + wo ook om 14.30 uur.

Sneronique

Het is fijn dat RTL-V (TV Véronique) bij ons op de kabel zit.

Iedere vermoede wetenschapper die na al dat geschrijf nu niet direct de koets in wil en zich ook niet kan vermeien met een pittig literair werkje voelt gelijk al aan wat ik bedoel. Men drukke op de 'on'-knop, flitse naar nummer 10, schenke zichzelf een aangename alcoholische versnapering in, rukke een tuut chipsen open en werpe zich op de bank. Aaaaah! Wat een verzuchting na zo'n lange dag intellectueel gelul! Daar komen de dames van Vérotique al langs. De één heeft een postzegel op haar kruis geplakt, een ander heeft zich gehuld in binnenbanden uit pappa's knutselschuurtje. De man die vanuit zijn endeldarm spreekt (las onlangs dat die oet Jos Bergenhenegouwen heet) voicet-over dat het een lieve lust heeft. Als twee roomzachte billettjes zich op het scherm vertrouwelijk naar mij toenijgen gooit Klaas Vaak me een mud zand in de ogen en blèrt 'Zoals het bedje thuis slaapt, slaapt het nergens!'

Maar dat ironisch gesneer! Waarom beweert toch iedereen dat Véronique zo vreselijks is!? Afgelopen weekend nog: Sietse van der Hoek heeft zich in een kennelijk masochistische bui aan RTL-V gekluisterd en bebraakt zijn flatsquare na 24 uur getergd. Waarom toch? Waarom is zo'n man niet consequent en fulmineert hij niet óók tegen De Telegraaf, tegen BZN, tegen winkels vol kneuterigheid, tegen sexshops, tegen disco-dealers, tegen studenten economie, tegen de zestig procent van de Nederlanders (95 in de gemeente Maastricht) die stompzinnig door winkelstraten sjokt?

Want zo is -gelooft U mij, werkelijk- het Nederlandse volk! Waarom moeten wij zo geborneerd verwerpen wat de massa lekker, en lekker makkelijk, vindt?

Omdat wij ons er kapót aan ergeren, dáárom, mevrouw! Omdat het stompzinnige nabauwen een zódanige vlucht heeft genomen dat de middelmaat geen middelmaat meer is, maar dictaat.

Laten wij dit adstrueren aan de hand van één van Nederlands meest favoriete damesbladen, de Libelle (gezellig breien!!! gilt de omslag U week na week toe, U kent dat wel uit de stations-Bruna). Het dictaat van de middelmaat heeft hierin haar perfectie gevonden. Heeft U recentelijk nog bloemkool gegeten? Ik niet, walg! bloemkool met een sauce hollandaise, de meest gruwelijke vorm van lagelandse platvloersheid, maar Libelle bevestigt rustig het feit dat die witte stinkzwam de populairste groente van ons land is.

Even wat kreetjes uit nummer 41. 'De trui? Gebreid! Het kraagje? Gehaakt! Het resultaat? Fantastisch!' Vrouwen van Nederland, keert U af van dit afgrijselijk gebeuzel, zoals U ook dient te walgen van gefemel in de trant van Gent! Gezellig winkelen!, Gedichtje, Wij vielen ook samen af, Sanneke kiest de poezenpudding, Het kastje heeft nu een frisse kleur (pagina 32, een prachtig kastje in misselijkmakend mint, whaaa!), Dit is pas leuk! Al diegenen onder U die wérkelijk in 1989 leven hebben nu gegarandeerd de achterpagina al ondergekotst. Ik vergeef U, want het was vooral gezellig.

Eva

In de kelders van wijnhandel Thiessen aan de Grote Gracht (foto Franco Gori)

DANKZIJ HET CHRISTENDOM HEBBEN WIJ LEREN DRINKEN

Op de befaamde gravure van Simon Bellomonte, in 1612 vervaardigd voor een atlas van Europese stadsgezichten, is het prachtig te zien: Maastricht omzoomd door wijngaarden. boven de torens van de Onze Lieve Vrouwe-basiliek zijn rijen prachtige volle wijnstokken te zien. In de zeventiende eeuw was Maastricht niet alleen een stad waar van wijn genoten werd, er was wijnproductie.

Historisch is het niet helemaal waterdicht aan te tonen, maar veel sporen wijzen er niettemin op: de Romeinen brachten al wijnstokken naar onze streken. Ze leerden de autochtone stammen de vruchten ervan te plukken en uit te persen tot meerdere eer en glorie van de wijngod Bacchus. En natuurlijk zal de eigen dorst daar niet bij vergeten zijn!

Eveneens voor de hand liggend is het gegeven dat de kerstening er mede toe heeft bijgedragen, dat de wijnbouw in deze streken werd gestimuleerd. In die dagen nuttigden geestelijken en gelovigen tijdens de viering van de heilige mis gezamenlijk brood én wijn. Er is sprake van een duidelijke symbiose tussen de opkomst van het christendom en de verspreiding van de wijnstok. Enige eeuwen later, omstreeks 800, vermeldde Karel de Grote in zijn Capitulare de Villis dat hij de wijncultuur in de door hem bestuurde gebieden (dus ook in Maastricht en ommelanden) zeer bevorderde. In het jaar 934 geeft een kroniek van Maastricht de vermelding van het feit dat er nieuwe "Maria-Hemelvaart-wijn" gedronken werd. Wijn in augustus, rijkelijk aan de vroege kant.

bericht uit Maastricht

De eerste Nederlandse literator Heynric van Veldeken bericht in zijn legende van Sint Servaas (1176) over de wijngaarden die de heilige bisschop bezat aan de Moezel. Nog steeds wordt er uit het stadje Güls (bij Koblenz) de zogenaamde Sint Servaas-wijn naar de Limburgse hoofdstad gevoerd ter gelegenheid van de traditionele wijnfeesten. In de middeleeuwen bezaten de kloosters en de kapittels van Maastricht uitgestrekte wijngoederen aan Rijn en Ahr. Het was een kwestie van noodzaak, omdat de akkers aan de Maas niet voldoende wijnoogst opleverden, om aan de eigen behoefte te voorzien. In de katholieke liturgie dronken de gelovigen nog steeds mee van de miswijn. Bovendien waren met name de kloosterlingen en kapittelheren goed voor een niet onaardige consumptie van het druivennat. De ontoereikendheid van landwijn had niet te maken met geringe aanplant. In en rond Maastricht, zo blijkt uit lijsten met bezittingen van kapittels en oude rekeningen van accijnzen, was wijn aangeplant in het Jekerdal, op de Louwberg en op de Sint Pietersberg, bij het klooster dat Fransiscaner minderbroeders er in 1489 bouwden "Ter Observante" (later verbasterd tot Slavante). Sint Pieter was van oudsher een tuindersdorp (zoals het dat nu nog is) en het lag voor de hand dat ook daar de wijnbouw ter hand werd genomen. Maastricht was een wijnstad, zelfs in de lommer van het Spaans Gouvernement aan het Vrijthof stonden wijnranken.

Vooral in de late middeleeuwen kenden Zuid-Limburg en het aangrenzende deel van België een bloeiende wijncultuur. Van uitvoerige wijnbouw aan de Maas was eigenlijk pas sprake in de veertiende eeuw. De grote uitbreiding kwam een eeuw later. Daarna zette het verval snel in. Alfons Vanquez, een Spaans kapitein aan het einde van de zestiende eeuw, merkte smalend op dat er in Luxemburg, Luik, Leuven en ook in Maastricht weinig wijnbergen waren. Zijns inziens werden de druiven nog niet behoorlijk rijp geplet, zodat de wijn onaangenaam van smaak was. Net als hij moeten we niet vergeten dat het hier om een 'snelle' wijn ging, een landwijn zonder pretentie, die al na eerste gisting kan, kroes en keel inging. Hij was vrij wrang en werd vaak met behulp van kruiden, bessen ('wijnbeeren') of honing -zoals de Romeinen dat al deden- op smaak gebracht.

Na zestienhonderd verdwenen de wijngaarden geleidelijk en gaf men de teelt op. Wellicht illustratief is het gegeven dat men bij de eerste raadszitting op het nieuwe stadhuis van Maastricht, in 1664, als representatieve wijn een Bourgogne serveerde. In de volksmond heet het dat of Napoleon, of de Indianen (c.q. Columbus), de wijnbouw in onze streken de kop hebben gekost. Van de kleine Franse corporaties wordt zelfs verteld dat hij eigenhandig de laatste wijnstok zou hebben uitgetrokken. Dat mogen we gevoelig als een fabeltje opvatten. Zijn mercantilistische politiek had invloed op het verbouwen van de wijnstok, maar ten zuiden van Maastricht, in de omgeving van Luik en Hoei bijvoorbeeld, waren er tot 1846 nog bloeiende wijngaarden te vinden. De ontdekking van Amerika betekende de import van nieuwe gewassen, zoals bijvoorbeeld aardappels, die de structuur van de landbouw drastisch veranderden. Maar dat was ook geen doorslaggevende factor voor het verdwijnen van de wijnbouw in Limburg. Er zijn hiervoor wel klimatologische en economische oorzaken aan te wijzen. De prijs van de regionale wijn was zo ver gedaald, dat men noodgedwongen op meer rendabele graanbouw overschakelde. Bovendien was er sprake van een geleidelijke temperatuuromslag. De wijngrens verschoof naar beneden de 49e breedtegraad, waar de natuurlijke omstandigheden gunstiger waren. In Maastricht was het vaak bar en boos; in 1491 bevroren bijvoorbeeld alle druivenstrossen, net als in 1709. Stormen en aardbevingen richtten vernielingen aan in respectievelijk 1505, 1692 en 1829. En de krijgshandelingen van de Tachtigjarige Oorlog rond de vesting Maastricht waren ook niet bevorderlijk voor het gedijen de druiven. Bier nam de plaats van wijn in. Het gerstenat kon goedkoper worden geproduceerd en was door de toepassing van hop langer houdbaar.

Het verdwijnen van de wijngaarden betekende geenszins dat het fenomeen wijn in Maastricht weg was. Zoals we al zagen bij de ingebruikneming van het stadhuis bleven de hogere inkomensklassen zich het gebruik permitteren. De gewone burger volgde dat voorbeeld en kocht de wijn bij tappers en slijters; per kan of pot, voor consumptie thuis. Daarenboven waren er de stadsherbergen, zoals de Grote Ancker en de Olifant in de Stokstraat, waar men wijn kon drinken. De handel in wijnen werd in Maastricht van steeds groter belang. De stad werd een doorvoerplaats van Rijn- en Moezelwijnen en Franse wijnen. Uit de accijnslijst 1526/27 komt een totaal van bijna 300.000 liter naar voren. Zeventig procent daarvan was bestemd voor gebruik binnen de stadsmuren. Voor het overige werd er doorgevoerd naar Luik, Namen, Antwerpen, de Kempen en Holland. De uitvinding van de kurk en het gebruik van flessen aan het einde van de zeventiende eeuw, gaf deze negotie een steeds hogere vlucht. In de achttiende eeuw stonden er 34 wijnhandelaren genoteerd in het accijnsgeregistre van de stad Maastricht. De grootste, Willem Thiessen (de nog steeds bestaande firma aan de Grote Gracht, nu bijna 250 jaar oud), had een omzet van 45 hectoliter per jaar.

Maastricht werd bekend als handelsplaats én opslagplaats voor wijnen. In de stad zijn veel, vaak uit de Middeleeuwen stammende kelders, waar de wijnen nu nog op fust of op fust worden bewaard. De wijnkelders van de firma Thiessen beslaat honderden meters, in een doolhofachtig gangenstelsel. Tijdens de laatste wereldoorlog werden daar neergeschoten Engelse piloten in vaten verborgen gehouden. Via andere kelders onder de stad door werden ze naar de 'werken' of de gangenstelsels van de Sint Pietersberg gebracht, vanwaar ze naar België konden vluchten. De huidige eigenaar van de firma, Theo Penris, kan daar gloedvol over vertellen, zoals hij ook zijn eigen wijnaanplant bijna lyrisch beschrijft. Hij is daar een aantal jaren geleden mee begonnen, als hobby, op een bescheiden lapje grond achter het pand. Een pionier hij er niet in. Vanaf 1970 worden op de Sint Pietersberg (Slavante; en later op de Louwberg) weer wijnstokken gekweekt. De nieuwe technologie, een gerichte keuze van stokken en een forse portie idealisme, plaatsen Maastricht weer aan de noordelijkste randje van de wijngrens in Europa. In de wijnmaand oktober 1989 werd de oogst "Mestreechter Wien" meer dan hoopgevend.

Peter Winkels